

Spanning en onzekerheid omtrent het N-dossier nemen toe

Jef Dries heeft de mooiste bio-kippenweide

- Landsbond Pluimvee wenst u een goede gezondheid en een kiplekker 2023
- De mening van een getroffen braadkippenhouder omtrent het N-dossier
- Konijnenkwekers de dupe van vaste prijs- en afnamecontracten

TEMPO team

Europese Pluimvee Services-België

Stationsstraat 37 bus 3
3582 BERINGEN

JULLIE VANGBEDRIJF

(In samenwerking met E.P.S.-België)

- ✓ Wij laden/lossen alle soorten kippen en pluimvee.
- ✓ Wij leveren eerste kwaliteit.
- ✓ Stipte bediening; juiste tijd en juiste plaats.
- ✓ Onze ervaring is uw garantie.

Tel & Fax +32 (0) 3 82 86 708 • GSM + 32 (0) 495 86 83 80 • Email Tempogroep@gmail.com

VSI

Verberk Stalrichting

Sterk in techniek. Slim in uitvoering.

Deskundig en doordacht advies voor ombouw naar daglichtstallen met uitloopschuiven en andere emissiearme oplossingen.

www.vsi.be
info@vsi.be

Peter Sichien
+32 477 740 759

Johan van Heule
+32 475 62 36 75

Bart Vangampelaere
+32 475 62 36 73

ROXELL

www.roxell.com

Fancom

www.fancom.com

ZIEHL-ABEGG

www.ziehl-abegg.com

VSI

VERBERK STALRICHTING NV

Hulsel 7 | 2382 Poppel (Ravels) | 014 65 58 55 | info@vsi.be
Leon Bekaertlaan 22 | 9880 Aalter | 09 325 75 10 | info@vsi2.be
www.vsi.be

Landsbond Pluimvee wenst u een goede gezondheid en een kipleker 2023

Vanzelfsprekend bieden wij u de beste wensen aan bij de start van dit nieuwe jaar. De trein is intussen al terug vertrokken. Maar het afgelopen jaar leek meer op een rollercoaster. Van de een naar de andere uitdaging. Stikstof, PAS, vogelgriep, de naweën van corona, oorlog in Oekraïne, dure grondstoffen, energiecrisis ... noem maar op. Met dit alles werden we geconfronteerd en zullen we ook in 2023 rekening mee moeten houden. Met een enorme veerkracht proberen we ons te schikken naar al deze uitdagingen en bij wonder slagen we daar nog behoorlijk in. Maar 2023 wordt vooral ook sterk bepalend voor de toekomst van onze sector. Duidelijkheid over vergunningen en ons toekomstperspectief zijn na 2 jaar stilstand nu heel cruciaal. De situatie is onhoudbaar en daarbij deze oproep aan onze beleidsmakers: het is al vijf na twaalf! Heel wat toekomstige jongs boeren haken al af.

Een deelsector die het vorig jaar ook hard te verduren kreeg zijn onze **kalkoehouders**. Vrij recent zaten we met enkele kalkoehouders samen om een aantal knelpunten te bespreken. De sterk gestegen kosten zijn onvoldoende doorgerekend ten opzichte van de ontvangen vleesprijs. Bijkomend kwam de gestegen ziektedruk die zorgt voor een sterke toename van de risicograad. Wil de sector de productie hier in Vlaanderen behouden dan gaat de volledige kolom dringend de koppen bij elkaar moeten steken in het belang van iedere schakel. De individuele risico's die de kalkoehouder neemt overstijgen het voortbestaan van de productie. Dit is onhoudbaar en ook onaantvaardbaar. Willen we niet dezelfde weg opgaan als de konijnensector de afgelopen jaren, dan roepen we op om werk te maken van een sectoraal plan van aanpak met de hele kolom.

Tot slot vermeld ik nogmaals u graag te willen ontmoeten op de beurs Agriflanders. Laat zeker niet na om even van gedachten te wisselen op de stand van de Landsbond, en dit bij een hapje of een drankje. Het is de uitgelezen plaats om uw verzuchtingen aan ons over te maken maar ook een plaats om uw vragen te harte te nemen. Alvast tot ziens.

Danny Coulier, Voorzitter Landsbond Pluimvee

NestBorn **VEEL MEER DAN ALLEEN VROEGE VOEDING**

MINDER ANTIBIOTICA

Tot 50%

BETER EINDGEWICHT

+ 50 tot 70 gram

BETERE VOEDERCONVERSIE

2 tot 4 punten

BETERE VOETZOOFScore

Tot 50%

DIERVRIENDELIJK, ROBUUST EN GEZOND

www.nestborn.eu

INHOUD

6 Focus op de N-problematiek

Het versmachtende (en voorlopige) N-akkoord van de Vlaamse regering, nu bijna een jaar geleden, nadert vermoedelijk de ontknoping. In dit nummer laten we een getroffen pluimveehouder aan het woord, stellen we enkele moedige acties voor en kijken we ook over de grens wat de Boer Burger Beweging in Nederland voorstelt.

8 Stikstof zou wel eens zeer waardevol kunnen worden volgens Gunter Klaasen

Door de voorgestelde N voorstellen in het ontwerp akkoord van de Vlaamse regering worden veehouders in het Turnhouts Vennengebied zeer sterk gevisieerd en getroffen in hun mogelijkheden. Stopzetting, faillissement of onvoldoende uitkoopvergoeding dreigt voor hun bedrijf. Dit zette er braadkippenhouder Gunter Klaasen toe aan om zelf in de pen te kruipen en ideeën en oplossingen vanuit de basis te formuleren.

15 Bedrijfsreportage bij de legkippenhouder met de mooiste kippenweide

BioForum, een sectorvereniging voor de biologische landbouw en de (bio)voedingsketen, ging recent op zoek naar de mooiste kippenweide in Vlaanderen. Laureaat van de mooiste kippenweide in Vlaanderen werd Jef Dries uit Weelde. Onze reporter ging langs.

Colofon

Pluimvee is een uitgave van de Vereniging Voorlichting Pluimveehouders, vzw (VVP).

Hoofredactie: Luc Maertens
Burgemeester Maenhautstraat 73 - Merelbeke
Tel. 09.252.36.77 - 0498 040691 - lucmaertens@skynet.be

Redactieleden: Dirk Mertens, Jaak Reyners, Ir. Karolien Langendries, Ir. Luc Maertens, Prof. Dr. Marc Heyndrickx, Dr. Nathalie Sleeckx, Dr. Delphine Vandaele, Martijn Chombaere, Danny Coulier, Clem Reynders, Dr. ir. Evelyne Delezie, Delphine Vandaele, Drs Tommy Van Limbergen

Administratie VVP: Martijn Chombaere - Tel. 0496 244 954
secretariaat@pluimvee.be - BTW BE 0406 909 555

Abonnementen: secretariaat@pluimvee.be
Steeds voor een jaargang: 125€ (België) - Buitenland: 150€
op rek. nr. BE71 7340 4655 6369

Advertenties: Luc Maertens - 0498 040691
advertenties@pluimvee.be

Verantwoordelijke uitgever: Vereniging tot Voorlichting van de Pluimveehouders vzw, Noordhoekstraat 65, 8660 De Panne

Vormgeving en druk: Sweds Comm V. Merelbeke
drukconsultsweds@gmail.com

Website Pluimvee: www.pluimvee.be

Overname artikels: alle bijdragen en advertenties verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de inzender. Overname van artikels uit deze periodiek is enkel toegestaan mits toestemming van de redactie.

Disclaimer: Pluimvee is een uitgave van VVPvzw, opgesteld om te voorzien in de informatiebehoefte onder pluimveehouders. Wij wijzen iedere aansprakelijkheid ten aanzien van de juistheid, volledigheid en actualiteit van de geboden informatie uitdrukkelijk van de hand. VVP is niet aansprakelijk voor het gebruik van de informatie in deze publicatie.

3 Standpunt	20 Foie gras
4 Inhoud	22 De vleeskippensector
5 Ledencampagne	24 Agriflanders
6 N-dossier	26 Diergeneeskunde
8 Interview	28 Juridisch
11 Drinkwater	30 Kort nieuws
12 Over de grens	31 Column
14 Landsbond	32 Nieuws bedrijven
15 Reportage	33 Marktcommentaar
18 Konijnenhouderij	34 Marktberichten

Agenda

12-15 januari 2023: Agriflanders te Gent

3 maart 2023: Statutaire vergadering Landsbond Pluimvee West-Vlaanderen

17 maart 2023: Statutaire vergadering Landsbond Pluimvee Limburg

31 maart 2023: Statutaire vergadering Landsbond Pluimvee Oost-Vlaanderen

Kalkoenenbedrijf in Houthulst getroffen door het H5N1-virus

Na de uitbrakenreeks met HPAI op commerciële pluimveebedrijven, deze herfst in Bocholt, Beernem en Sint-Laureins en in de Nederlandse en Franse grensstreek, leek het of onze sector op adem kon komen omdat er in december geen nieuwe gevallen zich voordeden. Daardoor konden de beperkingszones afgebouwd worden en op 20 december ons land zelfs zonevrij verklaard worden. Dit na de opheffing van de laatste actieve beperkingszone in Heuvelland, die deel uitmaakte van de bewakingszone rond de haard in het Franse Le Doulieu.

Maar nauwelijks enkele dagen nadien, op Kerst werd er terug een nieuwe besmetting met het hoogpathogene H5N1-virus vastgesteld. Meer specifiek op een kalkoenen-

bedrijf in Houthulst, (West-Vlaanderen). De circa 28.000 vleeskalkoenen op het bedrijf werden geruimd en op basis van het epidemiologisch onderzoek is indirect contact met wilde vogels de vermoedelijke bron van besmetting. Een braadkippenbedrijf dat in de onmiddellijke buurt van de haard ligt werd eveneens preventief geruimd.

Rond de besmette site werd de gebruikelijke beperkingszone van 3 en de bewakingszone van 10 km afgebakend. Hierbinnen zijn de gebruikelijke beperkingen en maatregelen van kracht zijn. Het getroffen bedrijf ligt in een gebied met vrij hoge dichtheid van pluimveebedrijven waarin ook een broeierij gelegen is.

Wat betreft het risico op nieuwe besmettingen, is er weinig evolutie te merken:

de infectiedruk vanuit wilde vogels blijft erg hoog. Zo zijn er de afgelopen weken her en der in het land opnieuw besmette wilde vogels aangetroffen. Daarnaast is er bij hobbypluimvee of in gevangenschap gehouden vogels te Sint Truiden, Durbuy en Diksmuide eveneens H5N1. Omdat deze haarden maar een klein aantal vogels tellen, werden door het FAVV enkel maatregelen genomen op de besmette sites.

Voor actuele informatie in verband met HPAI verwijzen we naar onze wekelijkse (of extra) nieuwsbrief of de website van het FAVV.

Verrassende transfer: Lieven De Stoppeleire ruilt ABS voor kabinet-Demir

Met een bericht in het ABS-ledenblad Drietand kondigde Lieven De Stoppeleire zelf zijn vertrek aan bij de landbouworganisatie, waar hij de voorbije 13 jaar als agro-natuurconsulent aan de slag was. De job voerde hij deeltijds uit, naast zijn activiteiten op zijn eigen melkveebedrijf. Naast zijn functie als adviseur was hij ook voorzitter van Jong ABS, provinciaal voorzitter Oost-Vlaanderen en

voorzitter van ABS Oudenaarde-Ronse. Al deze mandaten zullen nu door nieuwe syndicalisten moeten ingevuld worden.

“Met deze **carrièreswitch** zal ik de zaken eens van langs de andere kant kunnen ervaren, maar dat is soms geen slechte keuze”, aldus De Stoppeleire. Hij blijft als adviseur van het kabinet Demir verder ook deeltijds landbouwer. (Foto: VILT).

Na bijna 9 jaar verlaat CEO Peter Sichien VSI en VSI²

Met een bericht aan collega's, zakenrelaties en kennissen kondigde Peter Sichien, op 29 december, zijn afscheid aan als algemeen directeur bij VSI en VSI². “Na 8 jaar en 9 maanden beëindig ik vandaag mijn laatste werkdag als Algemeen directeur bij VSI en. Bij deze wil ik de familie Verberk, alle medewerkers en klanten van beide bedrijven bedanken voor de fijne samenwerking de afgelopen jaren.

Het was voor mij een leerrijke periode en een voorrecht om deze twee professionele bedrijven VSI en VSI² te mogen leiden. Hopelijk zien we elkaar nog regelmatig terug!

Vanaf 2 januari 2023 start ik als “Global Business Manager” bij VDL Agrotech in Eindhoven. In deze functie ga ik me inzetten om hun wereldwijde dealernetwerk verder uit te bouwen en te versterken. Tevens heb ik als opdracht de samenwerking tussen VDL Agrotech en VDL Jansen verder te structureren zowel op commercieel gebied en op het vlak van Product Management”.

Peter is ook een gewaardeerd bestuurslid van de Oost Vlaamse afdeling van de Landsbond Pluimvee. Bij deze wenst de Landsbond en de redactie van Pluimvee, hem alle succes toe in zijn nieuwe uitdaging.

Spanning en onzekerheid omtrent het stikstof dossier nemen toe

Tekst: Redactie Pluimvee

Het versmachtende (en voorlopige) N-akkoord van de Vlaamse regering, nu bijna een jaar geleden, nadert vermoedelijk de ontknoping. Het openbaar onderzoek van de circa 20.000 bezwaarschriften is einde vorig jaar 'afgerond' en moest leiden tot een definitief N-stikstofakkoord nog voor einde 2022. Deze deadline werd niet gehaald door de Vlaamse regering en wanneer dit wel het geval zal zijn is niet duidelijk in deze kerstweek.

Onze grote bezwaren zijn vorig jaar in ons vakblad Pluimvee reeds meerdere malen aan bod gekomen. In dit nummer kijken we op een andere manier naar deze problematiek. We laten een pluimveehouder uit het zeer zwaar getroffen Turnhouts Vennengebied aan het woord met zijn eigen kijk en voorgestelde oplossing op deze problematiek.

De enorme impact van deze N-problematiek - op vooral de duizenden veehouderijen - velen uit wanhoop naar de pen doen grijpen, actief te zijn op sociale media of allerlei acties op touw zetten. Een kort overzicht in dit nummer van een drietal

opmerkelijke initiatieven en hun voornaamste doelstellingen. Als organisatie juichen we initiatieven vanuit de basis toe maar versnippering of dubbel gebruik wordt best vermeden omdat dit volgens ons tot verzwakking leidt.

Over de grens, in **Nederland**, woedt zowat dezelfde N-problematiek en dit heeft in Nederland tot een vergunningsstop geleid waardoor ook de bouw en de industrie zwaar getroffen worden. De recent (2021) succesvolle opgerichte Boer Burger Beweging (BBB), met politieke vertegenwoordiger in de Nederlandse tweede kamer, lanceerde vorige maand hun oplossing om uit de padstelling te komen. We vinden het interessant om hun voorstel - als 'Boerenpartij' - weer te geven. Weliswaar is de aanpak door de Nederlandse overheid van de N-problematiek toch ietwat verschillend, maar onze overheid kijkt dikwijls over de schouder naar wat er in Nederland beslist wordt.

Actiegroepen

In het Turnhouts Vennengebied werd de **Stuurgroep Turnhouts Vennengebied**, die meer dan 300 land- en tuinbouwbedrijven vertegenwoordigt, opgericht. Met hun actie "Red je boer", brengen ze o.a. via video's op sociale media het schrijnende verhaal van 6 betrokken landbouwfamilies. Zo hopen ze op steun van het grote publiek die veelal niet op de hoogte zijn van de impact - van deze toch wel technische materie - op de voedselvoorziening en de leefbaarheid van de landbouwbedrijven. Veel bedrijven in deze

regio worden namelijk bedreigd met volledige sluiting of worden onleefbaar door het N-decreet van de Vlaamse regering. <https://redjeboer.be/#page-top>

In Oost Vlaanderen (Hofstade) werd, o.l.v. dierenarts Peter De Swaef, de vzw. **Verenigde Veehouders** vorig jaar in juli opgericht. De bedoeling is om het onrecht dat de landbouwsector aangedaan wordt door de **N-problematiek** - vooral de onrechtvaardige aanpak door het Departement Omgeving - **juridisch te bestrijden**. Deze vzw is gestart met eigen ammoniakmetingen om de oorsprong van ammoniak correcter in kaart te brengen en niet enkel te verwijzen naar de intensieve veehouderij. Ze roepen op om de rangen te sluiten, en mee hun crowdfunding te ondersteunen, om een eerlijke behandeling af te dwingen met correcte cijfers en juiste argumenten. Dit kan volgens hen enkel via de rechtbank. www.verenigdeveehouders.be

In de **Westhoek** duiken sedert enkele maanden hier en daar 'boerenkerkhoven' op, vaak op velden langs belangrijke wegen. Een symbolische actie van jonge boeren tegen het voorgestelde MAP 7 en het N-akkoord. De initiatiefnemers willen liever anoniem blijven maar met visuele acties de aandacht trekken. Met hun rug (visueel) te keren uiten ze sterk hun ongenoegen voor het gevoerde beleid naar de landbouwsector toe. Het ontbreken van perspectief voor jonge landbouwers leidt namelijk tot een **kerkhof** voor de landbouwsector en zeker voor de toekomst van jonge boeren.

*Gespecialiseerd in ouderdieren en legkippen
Uitgebreide afzetmogelijkheden
Voor alles een oplossing!*

+32 51 54 50 78
info@pluimveehandelsamyn.be

Agri
flanders
Bezoek ons op stand 1252

samyn
PLUIMVEEHANDEL

Reeds meer dan 70 jaar ervaring

De oplossing voor de N problematiek volgens vleeskippenhouder Gunter Klaasen

N als waardevol beschouwen!

Tekst*: Luc Maertens

In de ontwerp conceptnota PAS worden veehouders in het Turnhouts Vennengebied zeer sterk geïmponeerd en getroffen in hun mogelijkheden om nog verder hun bedrijven te kunnen uitbaten. De ingediende bezwaarschriften in het openbaar onderzoek worden momenteel behandeld door het Departement Omgeving (Minister Demir) maar de sector wordt niet of nauwelijks gehoord. Dit zet er veehouders of organisaties toe aan om zelf ideeën en oplossingen vanuit de basis te formuleren. Eén van hen is braadkippenhouder Gunter Klaasen. Als geïmponeerd bedrijf heeft hij zich in de materie sterk verdiept en nagedacht over constructieve ideeën om tot oplossingen te komen.

Gunter, wat heeft je ertoe aangezet om in je pen te kruipen?

Zo'n 3 jaar terug kochten Niels Ingelaere "Sedert 23 februari 2022 is ons leven als landbouwer één grote onzekerheid. Hoe moet het nu verder met ons bedrijf en zijn er nog toekomstmogelijkheden? Wat is ons bedrijf nog waard en heeft het nog zin om eventuele milieu investeringen te doen? Zullen de voorgestelde maatregelen, die hoofdzakelijk de lokale landbouw viseren, hun beoogde effect op de natuur

hebben? Hier kan ik kort op antwoorden. Het hele N-verhaal zit vol onjuistheden, biedt nauwelijks oplossingen en de landbouw - vooral de veehouderij - wordt onterecht als de grote zondebok aanzien! Het N-dossier (probleem) wordt misbruikt om de landbouw klein te krijgen of te verdringen. Als landbouwers hebben we echter rechtsgeldige vergunningen voor een bepaalde N-uitstoot.

Men krijgt de N-boemerang reeds terug want gans Vlaanderen zit momenteel zowat op slot. Daardoor kan N wel eens heel kostbaar worden. De industrie wil ook vooruit, groeien en daardoor meer N uitstoten. Denk aan de recente Ineos uitbreiding in Antwerpen of de opkoopregeling door de Schiphol luchthaven in Nederland. Wil men de N-uitstoot niet laten toenemen of verminderen dan kan dit niet en zal men ergens anders N moeten opkopen als compensatie. Zo kan de landbouw (veehouder) er misschien ook zijn voordeel mee doen. Dit mag wel na alle onterechte bagger die we over ons heen gekregen hebben. Vandaar het idee om N-opkoop te suggereren als oplossing- in plaats van alles aan de overheid over te laten. Deze laatste biedt met de voorgestelde generieke N-PAS maatregelen nauwelijks nog enig leefbaar perspectief voor de landbouw in Vlaanderen en al zeker niet in het Turnhouts Vennengebied".

Wat 'beoogt' PAS volgens u en wat 'beweert' de overheid?

De mooie nieuwe stal meet 100 op 24 m. "Men wil het aantal landbouwbedrijven verminderen maar vooral het aantal

Het is bang afwachten voor Gunter Klaasen hoe het nu verder moet met zijn bedrijf dat door het N-akkoord geen toekomst meer heeft. "Een correcte uitkoopregeling is het minste dat men ons kan voorstellen".

dieren verminderen. Velen beseffen nog niet de grote gevolgen die de voorgestelde generieke maatregelen op hun bedrijf zullen hebben. Volgens de huidige PAS-conceptnota zou de N-uitstoot vanuit de landbouw (NH3) een grotere impact hebben op natuur dan N-uitstoot vanuit industrie (NOx), gezien landbouw een impactscore moet hebben die lager is dan 0,025% en industrie slechts van 1% of een verschil van liefst 40 maal!. Waarop is dit gesteund?

De doelstelling is wel om de uitstoot van N planmatig terug te dringen en tegelijk economische ontwikkeling mogelijk te maken. Toch beweert de overheid dat men de lokale landbouw niet (volledig) weg wil, en jonge boeren kansen te willen geven.

Maar hoe?

Verder hebben we al dikwijls moeten aanhoren dat 'het N-bad zit vol'. Met andere woorden, ook de andere N-bronnen zoals verkeer, energieproductie, huishoudens en industrie zouden geen bijkomende N mogen uitstoten en dus niet kunnen hervergunnen of uitbreiden. Daardoor is er nu een zo goed als een totale vergunningsstop".

Hoe zie jij een mogelijke oplossing om hier uit te komen?

"Eén van de mogelijkheden is door de grote industriële bedrijven de mogelijkheid te bieden om N van landbouwbedrijven op te kopen of te leasen, indien deze hiervoor openstaan. Zo'n opkoopregeling biedt voor vele partijen voordelen of mogelijkheden en de landbouwer krijgt een **correcte vergoeding** voor zijn bedrijf of voor zijn reductie inspanningen. De norm is niet langer een verplichte reductiehoeveelheid (= trouwens niet wettelijk gezien de huidige geldende vergunningen) maar stimuleert de N-reductie door een correcte betaling ervan. Om landbouwers correct te vergoeden voor deze vervroegde reductiemaatregelen is veel geld nodig. Veel, veel meer dan nu voorgesteld wordt. **Industriële bedrijven** hebben bij zo'n regeling ook verder toekomst en groeiomgankelijkheden. Ook voor de **overheid** levert (of bespaart) het veel geld op (allerlei belastingen, meerwinsten, ...) in plaats van dat het massa's geld kost. Voor het milieu zou dit volgens hun prognoses een grote verbetering moeten inhouden, minder NH₃ en vervangen door NO_x (volgens PAS nota 40x lagere impact!).

*Gunter is de 4de generatie
braadkippenhouder in het Antwerps
Vennengebied op deze locatie.*

Velen beseffen nog niet de impact van de generieke maatregelen op hun bedrijf

Concreet wat zijn de voorwaarden en de gevolgen voor de veehouder?

Vanzelfsprekend een correcte **minimumprijs**. Ik denk hier aan een bruto richtprijs van €3.000/kg N (want 2/3 ervan zal afgeroomd worden door belastingen, taksen of terugbetalingen). Verder is geen enkele landbouwer verplicht zijn bedrijf te verkopen. De N die men verwacht of verplicht oplegt - die een landbouwer moet reduceren - mag men verkopen/verleasen en kan dienen om bv. ammoniakemissie-arme (AEA) investeringen te financieren. Gronden vallen buiten deze regeling. De

landbouwer kan hier zelf mee doen wat hij wil en houden of verkopen.

Wie wenst te stoppen (denk aan **oudere landbouwers**) krijgen zo een correcte vergoeding. **Rode bedrijven**, indien ze verder willen in de sector, krijgen zo financiële mogelijkheden waarmee ze op een andere locatie (in ons land of in het buitenland) een vrijwillig stoppend landbouwbedrijf kunnen overnemen. Maar landbouwers kunnen ook een deel van hun N verkopen en dit **investeren** in hun bedrijf voor **AEA** technieken en/of ervoor kiezen om **klein-schaliger** te gaan werken.

Want landbouwers (veehouders) zullen vrijwillig N reduceren of reductiemaatregelen installeren wanneer het financieel interessant is om een deel van hun N-uitstoot te verkopen!

Wat zijn de gevolgen/mogelijkheden voor jonge landbouwers?

Het is een uitdaging om een stal met uitloop correct te ventileren. Bestaande landbouwbedrijven kunnen groeien door te investeren in AEA-technieken, waardoor hun totale N-uitstoot niet toeneemt. Er wordt hen ook rechtszekerheid gebo-

den gezien geen bestaande vergunningen worden afgenomen doordat alles vrijwillig gebeurt. Wat die AEA systemen betreft, de veehouder moet kunnen kiezen uit de verschillende AEA -technieken zodat kan bekeken worden welke techniek er werkbaar is voor zijn bedrijf. Niet zoals nu: enkel de techniek met hoogste AEA-reductie als norm. Meer zelfs, veel nieuwe technieken zijn nog niet erkend of voor bepaalde sectoren zijn er zelfs helemaal geen AEA erkende technieken !

Bij een correcte vergoeding zullen veel veehouders bereid zijn om te stoppen

Bij een correcte vergoeding zullen vele veehouderijen - zeker deze met oudere stallen of oudere bedrijfsleiders - met aflopende vergunning, stoppen. Dit biedt kansen voor jonge landbouwers voor overname. Verder zal de afname van de landbouw(vlees)productiecapaciteit leiden tot minder export en meer korte keten. Onze afnemers zullen moeten zorgen voor een correcter en beter verdienmodel gezien de mogelijkheid er is om het bedrijf te verkopen.

Indien er geen perspectief is voor jonge landbouwers dan stopt de nu reeds zeer beperkte bedrijfsopvolging. De impact en gevolgen – van een verdere sterke productiedaling - voor onze hieraan gekoppelde agro-industrie en voedingsketen zijn in dit scenario zeer nefast.

Ook belangrijk in dit voorstel is dat bij iedere regeling de landbouwers tijdig hun geld krijgen, zonder aanslepende procedures, zoals bij nertsenkwekers die na jaren soms nog geen cent hebben gezien”.

Het familiale bedrijf van Gunter Klaasen (44), gelegen in het Turnhoutse Vennengebied (te Ravels), is reeds aan de 4de generatie braadkippenhouders toe. Zijn recente stallen zijn uitgerust met AEA systemen terwijl dit nog niet het geval is voor de oudere stallen. Wanneer de voorgestelde generieke maatregelen,

uit de voorlopige PAS conceptnota toegepast worden, moet hij niet alleen zwaar investeren in de oudere stallen maar bijkomend nog 10% minder dieren houden. “Dit betekent het failliet voor mijn bedrijf door de grote investeringen en het gereduceerde dierenaantal. Wat het Vennengebied betreft, om aan de N-reductie-eis te kunnen voldoen zullen bijkomend 2 op de 3 bedrijven moeten stoppen”, aldus Gunter.

Besluit

Stikstof zou wel eens heel waardevol kunnen worden in de toekomst. Een correcte regeling (vergoeding) voor de veehouder kan volgens Gunter eveneens voor de industrie, de overheid en de natuur een oplossing bieden.

* Tekst gedeeltelijk overgenomen uit Landbouwleven van 15 december 2022. Foto's: ©Gunter Klaasen, waarvoor dank.

Gunter en echtgenote Daisy voor hun braadkippenbedrijf dat door de voorgestelde N-maatregelen met faillissement bedreigd is.

BiofilmPrevent: praktijkgericht onderzoek naar de aanpak van biofilms in drinkwatersystemen van varkens en pluimvee

Auteurs: Niels Demaître en Kris De Baere (Proefbedrijf Pluimveehouderij), An Cools (Inagro), Koen De Reu, Marc Heyndrickx en Ulric Van Rossum (ILVO)

Drinkwaterkwaliteit is binnen de veehouderij een belangrijke parameter in functie van preventieve gezondheidszorg. Met het oog op het terugdringen van het antibioticagebruik wordt hier steeds meer aandacht aan besteed. Biofilmvorming in drinkwaterleidingen is echter op veel veeteeltbedrijven een bron van drinkwaterkwaliteitsproblemen. Het project BiofilmPrevent is een recent gestart Vlaams onderzoekstraject (VLAIO-LA) gefinancierd vanuit de Blue Deal door de EU waarin onderzocht wordt hoe een biofilm in drinkwatersystemen binnen de veehouderij is samengesteld en hoe we de vorming ervan kunnen aanpakken. Inagro coördineert dit project, samen met partners ILVO en Proefbedrijf Pluimveehouderij.

De focus van het project ligt op de Vlaamse varkens- en pluimveehouderij omdat in deze stalsystemen typisch gebruik gemaakt wordt van drinkwatersystemen met drinknippels in stallen met een hoge omgevingstemperatuur. Zeker bij jonge dieren is het waterverbruik laag en de staltemperatuur hoog, waardoor kiemen relatief makkelijk kunnen vermenigvul-

digen in het water en zich kunnen vasthechten en biofilms kunnen vormen aan de oppervlakken van de leidingen. Bovendien zijn ook deze jonge dieren vaak het meest gevoelig voor kiemen die mogelijk afkomstig kunnen zijn uit het drinkwater. Het is de bedoeling om via een betere kennis van de microbiologische biofilmsamenstelling op varkens- en pluimveebedrijven te komen tot betere advisering omtrent drinkwaterbehandeling en reiniging van drinkwaterleidingen. Hierbij zal naast de microbiologie ook rekening gehouden worden met de chemische samenstelling van het water. Door verbeteren van de drinkwaterkwaliteit van bron tot nippel beogen we de algemene gezondheidsstatus van de dieren te verbeteren wat resulteert in een optimale technische prestatie van de dieren en een daling van het antibioticagebruik.

Deelnemen?

Wij zijn op zoek naar 30 vleeskuikenbe-

drijven om een waterstaal te nemen aan de bron en aan een drinknippel in de stal. Idealiter gebeurt dit tijdens de 4de en 5de week na opzet. Gezien de vogelgriep dreiging mag dit eveneens in de laatste week. De waterstalen zullen uitgebreid microbiologisch en chemisch geanalyseerd worden volgens geaccrediteerde BELAC procedures.

Wilt u graag deelnemen aan dit onderzoek, of kent u iemand die graag deelneemt? Aarzel dan niet om contact op te nemen met An Cools (an.cools@inagro.be), Koen De Reu (koen.dereu@ilvo.vlaanderen.be) of Niels Demaître (niels.demaître@provincieantwerpen.be)

In Nederland stelde De BoerBurgerBeweging hun 'Initiatiefnota Stikstof' voor om uit crisis te komen

Tekst: Luc Maertens op basis van website tekst BBB

De BoerBurgerBeweging (BBB) van Caroline van der Plas en de rechtse partij JA21 stelden vorige maand in Nederland hun gezamenlijke initiatiefnota stikstof voor waarmee ze Nederland van het stikstofsloot willen verlossen. Het leek ons niet slecht om ook constructieve voorstellen van over de grens voor te stellen..

Want ook in Nederland zit de landbouw en de veehouderij al even in een vergunningsstap door de N-problematiek, waardoor ook de bouw en de industrie getroffen worden. De protesten bij onze noorderburen tegen de N-maatregelen zijn trouwens veel uitvoeriger en harder dan bij ons, alhoewel de uiteindelijke negatieve impact op de veehouderij en het vergunningenbeleid vermoedelijk vrij vergelijkbaar zullen zijn.

Als de 3 voorstellen van de BBB en JA21 door de Nederlandse Tweede Kamer worden ondersteund is Nederland van het stikstofsloot af: er kunnen weer huizen worden gebouwd, er kunnen dan tienduizenden mensen aan een woning worden geholpen, de problemen met de PAS-melders zijn van tafel én de uitruil van groene en grijze stikstof wordt gestopt zodat de doelstellingen van het 'Schone Lucht Akkoord' niet in gevaar komen!

In Vlaanderen waarschuwt minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA) ook altijd voor zo'n Nederlands scenario, maar in de praktijk is de omgang met N en vergunningverlening er toch sterk verschillend. Nederland werkt bv. alleen met een algemeen model, het fameuze AERIUS, en het hanteert een bijzonder strenge "de minimis"-drempel, anders dan in Vlaanderen.

Staat van de natuur: anders invullen!

BBB en JA21 introduceren een andere manier van omgaan met het begrip de 'staat van de natuur'. Deze staat van de natuur wordt nu ingevuld door de zogenaamde Kritische Depositie Waarden (KDW). Dit zijn keiharde N-normen die gebruikt worden om aan te geven of het goed gaat met de natuur. Dit is echter helemaal niet in lijn met de Europese Richtlijnen.

BBB en JA21 willen dan ook dat er echt naar de staat van de natuur wordt gekeken, bijvoorbeeld door gebruik te maken van een al bestaande databank voor flora en fauna. De circa 100 miljoen waarnemingen in deze bank zeggen immers meer over

Caroline van der Plas (55) is het boegbeeld van de BBB partij, die in Nederland op veel sympathie van de landbouwsector maar ook van de brede bevolking kan rekenen.

de staat van de natuur en het al of niet halen van een N-norm. Of de natuur het goed doet hangt namelijk van veel meer factoren af, zoals de waterhuishouding, natuurbeheer, menselijke activiteiten, maar ook het weer!

Een nieuwe drempelwaarde: 1 mol (circa 14 gram) per hectare per jaar.

Momenteel hanteert Nederland een willekeurige, niet wetenschappelijk onderbouwde ondergrens van 0,005 mol/ha/jaar (0,07 gram). Dit schrijft ook het TNO (Nederlands bureau voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek). Het TNO stelt dat de Nederlandse drempelwaarde tussen de 1 tot 10 mol (14 tot 140 gram) kan liggen.

In de 'Initiatiefnota Stikstof' is gekozen voor het meest conservatieve getal: 1 mol. Door de drempelwaarde te koppelen aan een neerwaartse trend van de N-depositie wordt gewaarborgd dat de staat van de natuur niet verslechtert en de depositie per saldo afneemt.

Huidige drempel 'vergelijkbaar met vliegenstrontje'

De beide politieke partijen zijn daarom van mening dat ze een

De Boer Burger Beweging, die onder leiding van voormalig communicatie- medewerker en journaliste Caroline van der Plas uitgroeide tot de BBB partij, behaalde tijdens de verkiezingen in 2021 een zetel in de Nederlandse 2de kamer. Intussen is C. van der Plas zowat uitgegroeid tot het boegbeeld voor de verdediging van de Nederlandse Landbouw en de stem van en voor het platteland. Dat haar aanpak en grote dossierkennis ook door het bredere publiek gesmaakt wordt, blijft uit de peilingen. Deze geven aan dat onder de huidige context de partij op een 10tal zetels zou mogen rekenen!

wetenschappelijk onderbouwde en juridisch houdbare variant hebben opgesteld! Met een nieuwe “de minimis”-drempelwaarde van 14 gram stikstof per hectare per jaar, kunnen activiteiten met een zeer geringe N-uitstoot weer worden uitgevoerd. De huidige drempel van 0,07 gram N/jaar is nagenoeg nihil en kan vergeleken worden met de N-uitstoot van een vliegenstrontje. Het is niet gek dat het hele land daardoor vaststaat. Door die bijzonder lage drempelwaarde volstaat het bijvoorbeeld om ook autoverkeer als een nieuwe activiteit af te keuren. Dankzij de nieuwe drempelwaarde worden ook de PAS-melders gelegaliseerd. Hiermee valt een enorme last van de schouders van de provincies en kunnen zij verder met de gebiedsprocessen. Daarnaast worden duizenden gezinnen uit hun onzekere situatie gehaald.

Onderscheid tussen stikstofoxiden en ammoniak

Ten slotte willen BBB en JA21 dat er in de wet een onderscheid wordt gemaakt tussen stikstofoxiden en ammoniak. Ook dat is een verschil met Vlaanderen: in Nederland is er daardoor een soort van salderingsysteem waarbij ook extern “stikstofruim-

te” kan worden gekocht. Daardoor kan ammoniak vanuit de landbouw nu ingeruild worden voor stikstofoxiden vanuit verbrandingsprocessen van de industrie. Op dit moment is dat niet zo en daardoor wordt zogenaamde ‘groene stikstof’ (vanuit de landbouw) nu ingeruild voor ‘grijze stikstof’ (vanuit verbrandingsprocessen).

De grijze N heeft echter een groot effect op de volksgezondheid en een toename daarvan brengt het halen van het ‘Schone Lucht Akkoord’ in gevaar. Door dit te scheiden worden luchthavens zoals Lelystad en Schiphol niet gedwongen om stikstofrechten van landbouwbedrijven op te kopen om te blijven bestaan of te mogen openen.

Recent kocht de luchthaven van Schiphol namelijk voor goed 16 miljoen euro N-rechten op bij boeren (Bron: Vilt). Drie boerderijen werden volledig (inclusief gebouwen en grond) opgekocht terwijl bij 11 andere alleen de uitstootrechten werden opgekocht om aan hun vergunning te geraken.

FOSSIL SHIELD®

professional protection

ERKEND BIOCIDEN (BE-REG-00424) OP BASIS VAN AMORF, SYNTHETISCH SiO₂
EENVOUDIGE, EFFICIËNTE EN VEILIGE BESTRIJDING VAN DE RODE VOGELMIJT

BIJ LEGHENNEN EN MOEDERDIEREN

RAADPLEEG DE TECHNISCHE FOLDER OP www.daemeco.be

DAEM ECO BV AGRO & FEED SPECIALITIES

Nerumstraat, 7 B-9340 LEDE

Tel: +32 53 80 92 22 – Mob: +32 479 95 17 44 – Mail: c.daem@daemeco.be

Heffingvrije import Oekraïne

Vraag met verzoek om schriftelijk antwoord aan de Commissie

In ons december nummer hebben we de sterk toegenomen EU-import van Oekraïense eieren en kippenvlees in beeld gebracht en aangekaart. Omwille van de oorlog is de productie in Oekraïne wel teruggevallen (20% ?), maar voor deze grote exporteur zijn een aantal afzetmarkten weggevallen en verloopt hun overzeese export zeer moeilijk. Hierdoor is er een sterke verschuiving (stuwing) van hun export van eieren en kippenvlees naar de EU. Dit is mogelijk gemaakt door de door EU tijdelijk toegestane heffingsvrije import. De Oekraïense kipproducten moeten evenwel aan minder eisen voldoen, kunnen goedkoper geproduceerd worden en vooral de import van kippenvlees drukt op onze markten. Op verzoek van de Landsbond werd door Europarlementariër Tom Vandenkendelaere hieromtrent een parlementaire vraag aan de bevoegde commissie overgemaakt. Hierna de integrale versie.

Vraag met verzoek om schriftelijk antwoord aan de Commissie

Artikel 138 van het Reglement

Tom Vandenkendelaere (PPE)

Betreft: Impact handelsliberalisering Oekraïne voor Europese pluimveehouderij

Op 4 juni 2022 is Verordening (EU) 2022/870 inzake de tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen voor Oekraïense producten in werking getreden. Reeds bij aanvang kwamen vanuit bepaalde sectoren, zoals de pluimveesector, bezorgde reacties over de impact op de Europese producenten. Sinds de liberalisering wordt maandelijks gemiddeld 18.500 ton pluimvee ingevoerd vanuit Oekraïne. In de periode tussen 1 januari 2022 en 2 november 2022 bedroeg de totale invoer van pluimvee uit Oekraïne 131.000 ton, een stijging van 85% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar.

Binnen deze categorie is vooral de invoer van bevroren vlees enorm gestegen (162%). De totale EU-invoer van eieren steeg bovendien met 273% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Op basis van deze cijfers ziet het er naar uit dat het voormalige tariefvrije quotum van 70.000 ton verdrievoudigd wordt tot 220.000 ton op jaarbasis.

1. Plant de Commissie om in te grijpen als deze trend zich voortzet en dus een bedreiging vormt voor onze eigen Europese pluimveehouders? Zo ja, hoe?
2. Welke zijn de verschillende beleids-opties die de Commissie parallel overweegt om de negatieve impact van deze handelsliberalisering te beperken voor de pluimveehouders?

Vooraf de zeer sterk toegenomen tariefvrije import van kippendelen drukt op onze markten.

Het ultieme kippenparadijs van Jef Dries

BioForum primeert mooiste kippenweide van Vlaanderen

Tekst en beeld: Clem Reynders/BioForum

BioForum, een sectorvereniging voor de biologische landbouw en de (bio)voedingsketen, ging recent op zoek naar de mooiste kippenweide in Vlaanderen. Een initiatief dat ook kaderde binnen een actie om meer promotie te maken voor de biologische legkippenhouderij. Uiteindelijk werden drie bio pluimveebedrijven weerhouden. Op de website konden de consumenten en leden van de organisatie kennis maken met de drie legpluimveebedrijven waarna ze vervolgens hun stem konden uitbrengen. Laureaat van de mooiste kippenweide in Vlaanderen werd Jef Dries uit Weelde. Op een totaal van 1000 uitgebrachte stemmen wist Jef de meeste deelnemers te overtuigen. Een kennismaking via ons vakblad leek het logisch vervolg op deze onderscheiding waaraan overigens geen geldprijs maar wel een mooie oorkonde is verbonden.

Jef Dries: "Na het kooiverbod in 2012 moest ik een keuze maken. Ik koos voor de bio en voel me daar vandaag heel gelukkig bij."

Nadat zoon Jef het bedrijf in 2000 had overgenomen bleef vader Herman tot aan zijn pensioen nog enkele jaren meewerken op het bedrijf.

Kiezen voor bio

Tien jaar geleden koos Jef voor de bio-pluimveehouderij. "2012 was inderdaad een sleuteljaar," vertelt Jef, "De klassieke batterij werd verboden. Ik moest beslissen of ik verder wenste te investeren in verrijkte kooien of het deel van het bedrijf dat al op scharrel was overgeschakeld verder uit te bouwen. De keuze viel op de bio-pluimveehouderij. Het aantal kippen daalde van 25.000 naar 5.000 mooi verdeeld in twee groepen van 2.500. Binnen de bio mag een groep bio-kippen niet groter zijn dan 3.000 dieren. De kippen beschikken over een perceel van ruim 2 ha."

Omschakelen naar bio vraagt een grote aanpassing.

"Het "Vlaams Agrarisch Centrum" (VAC) heeft me bedrijfstechnisch ondersteund nadat de beslissing was gevallen. Samen met hun voorlichters werd ook het boekhoudkundig model bekeken. Rond 2014 zijn we dan 100% overgeschakeld op bio. Met die 5.000 dieren zitten we aan de gemiddelde grootte van een bio-legkippenbedrijf. Onze sector bestaat naast enkele

Bekende pluimveefamilie

Jef Dries is een telg uit een bekende pluimveefamilie uit het Antwerpse Weelde. Met Jef zitten we intussen al aan de derde generatie die langs de Weeldestraat een pluimveebedrijf uitbaat. Jef is de zoon van Herman Dries die in het verenigingsleven van onze pluimveevereniging een prominente rol vervulde. Herman was samen met Felix Lambrecht de bezieler van de voormalige Pluimveedagen van Geel (thans Agridagen). Bij het brede pluimveepubliek is hij ook bekend als de voormalige voorzitter van de Antwerpse pluimveehouders en van de "Landsbond".

Herman runde een bedrijf met 25.000 legkippen in combinatie met de commercialisatie van de eigen productie. Toen die afzet, mede door het oprukken van het fenomeen van de supermarkten, moeilijker werd koos het bedrijf gedeeltelijk voor een alternatieve richting; scharrelkippen. Bij het bedrijf was voldoende grond vrij om de kippen buiten te laten scharrelen.

Dit opvallend bord prijkt langs de steenweg en nodigt consumenten uit om een eitje te kopen.

De biokippen beschikken over een terrein van ruim 2 ha dat beplant is met (fruit)bomen, kruiden. Een ochtendwandeling behoort voor Jef tot de dagelijkse rituelen.

grote spelers voor een groot stuk uit kleine exploitaties die maar enkele honderden kippen tellen. Met die 5.000 zitten we mooi midden het peloton. Ik voel me daar goed bij; het is een volwaardig éénmans bio-pluimveebedrijf."

Waar vroeger de zelfcommercialisatie van de eieren op het bedrijf voor toegevoegde waarde zorgde is dit aspect vandaag vrij beperkt. Uiteraard kunnen passanten en lokale consumenten bij Jef terecht om een voorraad eieren in te slaan. Daarvoor is op de binnenkoer een ruimte voorzien. Ook langs de straatzijde prijkt een opvallend professioneel infobord met wetenswaardigheden over het bedrijf. Het gros van de afzet van de eieren loopt nu via Kempische Eierveiling in Tessenderlo.

Wie kiest voor bio-kippen en dito eieren moet alle onderdelen van de keten, van poelje tot eindproduct, strikt beheersen via een lastenboek "Ik heb in de loop der jaren al verschillende leveranciers gehad van biokippen en voer," vertelt Jef. "Vandaag betrekken we de kippen bij Avibel en het voer van AgruniekRijnvallei. De keuze wordt ook beïnvloed door de beschikbaarheid van de kippen. Als dat niet het geval is bij een bepaalde leverancier moet er naar een andere producent gezocht worden. In het verleden werkten we ook al samen met Avibel, 't Anker, Verhaeghe...

Kwetsbaarder

We zouden de lezer zeker willen aanraden om bij BioForum het filmpje te bekijken waarin Jef Dries zijn bedrijf met de brede glimlach voorstelt. Je ziet een man die arbeidsvreugde uitstraalt. De kippenweide is inderdaad, zeker in zomertijd wanneer de kippen buiten lopen, een lust voor het oog; een plek waar het plezant toeven is en waar het genieten is tijdens de dagelijkse wandeling door de kippenweide.

"Toch", zegt Jef, "verschilt een werkdag op een bio legkippenbedrijf niet veel van een dagtaak op een klassiek pluimveebedrijf. Wat je wel vaststelt is dat mijn bedrijf kwetsbaarder is dan een

gangbaar bedrijf. Als je op 5.000 kippen een paar probleempjes hebt weegt dat procentueel zwaarder door dan op een bedrijf met 100.000 kippen."Er moet dus sanitair kort op de bal gespeeld worden.

De kippenweide, we gaven het al eerder aan, doet soms een bé-tje aan een beginnend bos denken. Die biotoop verder uitbouwen is nodig. De kip is tenslotte een bosdier. De aanwezigheid van bomen en groen zorgt voor een veilig gevoel. Problemen met roofvogels of -dieren heeft Jef omzeggens niet. Het perceel kadert ook binnen de aanpak van AgroForestry waarvan Jef grote liefhebber is.

Veel respons op de prijs

De kippenweide: daar was het voor de prijs van BioForum allemaal om te doen. De aanwezigheid van zoveel groen heeft de deelnemers aan de stemronde en de vakjury ongetwijfeld overtuigd om voor het concept van Jef te stemmen. Jef Dries haalde het op twee vrouwelijke collega's: Dorien Baeyens (Doba) uit Retie en Vicky Deprez (Bio-ei-Korbol) uit Gingelom.

"Ik was verwonderd over de reactie die ik achteraf kreeg; de respons was zeer groot. Zeker bij lokale media die meteen een interview en foto wilden en al in de vroege avond een uitgebreid stuk online konden posten. De ganse actie was uiteraard bedoeld als een pr-gebeuren voor de biolandbouw en in dit geval de bio-legkippenhouderij. Op de website heeft BioForum dat mooi uitgespeeld en gepresenteerd. En ja, uiteraard doet zo'n prijs plezier. Het is ook een erkenning voor wat je doet.

Of Jef nog plannen heeft om in de toekomst uit te breiden?

"Niet direct," zegt hij. "Ik ben er 53 en ga het bij die 5.000 kippen

houden. Wat milieu betreft zitten we hier net buiten het Turnhouts Vennengebied dat de laatste tijd vaak in het nieuws kwam via de landbouwers die daar in hun bestaan bedreigd worden. Hoe de verre toekomst er uit ziet? Ik zit met drie opgroeiende kinderen en mijn vrouw heeft een job buitenshuis. Een opvolger zit daar voorlopig niet tussen. We zien wel wat de toekomst brengt. We zitten ook in een sector met veel ups en downs. De hoge kosten voor voeder en energie worden vandaag jammer genoeg niet gecompenseerd voor de bio-eierprijzen. Het blijft een markt van vraag en aanbod. Vandaag worden we onvoldoende beloond voor onze bio-eieren.

Meer info: <https://biomijnnatuur.be/producten/eieren>

Een foto die in de zomer werd geschoten en die een goed beeld geeft van de vrijheid waarover de kippen beschikken.

De sfeer van de wereldbeker is aan het verkooplokaal nog zichtbaar.

Vakjury

De drie bio-pluimveebedrijven waarop de consument kon stemmen werden door een vakjury genomineerd. Vervolgens werd zowel door de vakjury als door het publiek de uitloop van Jef als de mooiste van Vlaanderen gekozen.

Deze jury bestond uit: Neil Van Den Broeck (Proefbedrijf Pluimveehouderij) Charlotte Vanden Hole (ILVO); Geert Gommers (PloH-Velt); Laura Golsteyn (CCBT communicatie medewerker) en Ann Jamart (BioForum).

Vangploegen nodig voor het verladen van bedrijfspluimvee? IPS regelt het voor u!

Werkgebied:
Nederland, België,
Noord-Frankrijk, NRW

www.ipsbv.com
Amentstraat 17
6039 RA Stramproy (NL)
+31 (0)495 56 35 99
sales@ipsbv.com

De Vlaamse konijnenhouderij, het kantelpunt tegemoet

Tekst en beeld: Martijn Chombaere

Konijnenvlees is mager en gezond, wordt gekenmerkt met één van de laagste ecologische voetafdrukken en het Vlaamse aanbod is niet afdoende om aan de vraag te voldoen. Een goudmijn, zo lijkt het, al zit de sector al jaren in het slop. De Landsbond Pluimvee gaf tijdens een studie-avond toelichting bij de boekhoudkundige gegevens van het boekjaar 2021 en samen met Jos Dortmunds van Victoria mengvoerders en de aanwezige konijnenhouders werd er van gedachten gewisseld over de huidige situatie en de toekomst

De sector

In België zijn er 18 geregistreerde beslagen, goed voor een capaciteit van 72.240 vleeskonijnen en 8.122 voedsters. Gezien een vestiging meerdere beslagen kan hebben en er hier eveneens enkele kleinschaligere 'hobby'houderijen in vervat zijn, kan het aantal professionele bedrijven op 2 handen geteld worden. De gemiddelde **leeftijd** loopt bovendien hoog in de 50 op en een opvolger staat er maar zelden klaar. Door de minderde verloning, de stikstofplannen en ook de nieuwe huisvestingsplicht voor voedsters vanaf 2025 houden potentiële opvolgers de boot vaak af. Veel kans dus dat de zelfvoorzieningsgraad, die nu slechts 20% bedraagt, verder achteruit zal lopen. Eten we straks onze Vlaamse klassieker 'Konijn met pruimen' met konijn uit derde landen?

De konijnenboekhouding toegelicht

Puur technisch gingen de resultaten er algemeen genomen erop vooruit. Zo nam het aantal worpen toe tot 6,99 worpen per GAV (+ 5,50% t.o.v. 2020), waren er meer aantal levend geboren jongen per worp (11,33; +7,75%), steeg het aantal gespeende jongen per jaar per GAV tot 64,58 (+8,62%), daalde het sterftepercentage voor spenen met -4,93%, zit de sterfte bij de voedsters en het vervangingspercentage onder het gemiddelde van de laatste jaren en kent de voederconversie een daling.

Parkhuisvesting van vleeskonijnen is de regel in ons land maar groepshuisvesting van voedsters zien konijnenhouders absoluut niet zitten.

De sterk gestegen kosten - terwijl de opbrengsten constant bleven door het gebruik van jaarcontracten - zorgen er echter voor dat vele konijnenhouders zorgelijke tijden meemaken. Een zorgelijk gegeven dat door de sterk gestegen voederkosten in 2022 omwille van de oorlog in Oekraïne enkel maar is toegenomen. Doordat de kosten met zo'n 15 % gestegen zijn, moeten de konijnenhouders minstens 40 tot 50 cent bijkrijgen om dit te kunnen compenseren. Dit was absoluut niet het geval.

De konijnenhouderij, een sector vol uitdagingen

Jos Dortmans, specialist konijnenhouderij van Victoria Mengvoeders, ziet de konijnensector als een dynamische sector vol uitdagingen door de steeds veranderende wet- en regelgeving waardoor er een grote druk op de commerciële konijnenhouderij staat. Tijdens deze studie-avond kwam hij zijn visie en ervaring delen over de babyparksystemen, een semi groepshuisvesting voor voedsters met jongen vanaf 21 dagen.

“Het was absoluut een boeiende presentatie die konijnenhouders doet nadenken over hoe ze zelf zaken anders zouden kunnen doen naar de toekomst toe, daar was het ons om te doen”, aldus Martijn Chombaere, beleidsmedewerker van de Landsbond Pluimvee.

Gedoemd of een verhaal met toekomstmuziek? Elders in de wereld

“Tijdens de afsluitende discussie werd vooral duidelijk dat er meer op productontwikkeling, het panklaar maken van konijnen en kleinere verpakkingen moet ingezet worden, dit om de drempel naar de (nieuwe) consument te verkleinen.

Daarnaast zijn er, in tegenstelling tot bij vele andere sectoren, nog geen hoeve winkels terwijl dit net vaak een rendabel gegeven is. Bovendien vergroten ze veelal de arbeidsvreugde en dragen ze bij om de positieve aspecten van het product lokaal sterk uit te dragen. Naast meer marktconformere contracten met een voederkoppeling, zouden bedrijven hier ook volop kunnen op inzetten.

Momenteel leven konijnenhouders teveel op hun eigen bedrijven. Konijnenhouders zijn maar met weinig, je kunt dat zien als een zwakte, maar je kunt evengoed van je zwakte je sterkte maken. Er zal verder gekeken worden binnen de sector of er bepaalde initiatieven uitgewerkt kunnen worden”, aldus Martijn Chombaere.

De zeer sterk gestegen voederkosten nekken de rendabiliteit van de konijnenhouders, die allemaal met vaste afname- en prijscontracten werken

Jos Dortmans (Victoria Mengvoeders) deelde zijn ervaringen over de babyparksystemen, een semi groepshuisvesting voor voedsters met jongen vanaf 21 dagen.

LANDELIJK WONEN

VERKOOP AGRARISCH VASTGOED

- > De gespecialiseerde makelaar mbt hoeses en gronden in buitengebied.
- > Deskundige begeleiding bij verkoop van uw hoeve of aankoop van uw droomlocatie.

Op zoek of te koop, contacteer ons: DANNY DE PAUW 0475 55 58 34
JO MULLIE 0477 52 57 82

A | G | R | O
V A S T G O E D bvba

www.agrovastgoed.be

De enige Vlaamse 'Foie Gras' producent is vervroegd gestopt

Van een negatief verhaal naar een positief perspectief

Tekst en beeld : Luc Maertens

In het West-Vlaamse Bekegem bouwde Filip Callemeyn naam op als producent met zijn culinair streekproduct 'De Bekegemse Foie Gras'. Zijn bloeiend bedrijf met diverse medewerkers werd evenwel de schietschijf van de dierenwelzijnslobby. Na veel druk werd door de verantwoordelijke minister voor dierenwelzijn - Ben Weyts - in 2018 beslist om het dwangvoederen van eenden of ganzen, nodig voor de productie van foie gras, uiterlijk eind 2023 te verbieden. De financiële compensatie voor de gedwongen stopzetting was afhankelijk van het tijd stip. "Het was daarom interessant als bedrijf om - een jaar vroeger dan de einddatum - de eigen productie van onze eenden foie gras reeds einde 2022 te beëindigen", aldus Filip die niet bij de pakken bleef zitten.

Nieuwe hoefwink

Filip Callemeyn (53) startte op jonge leeftijd - 33 jaar geleden - met de productie van foie gras, dit na een stage van 5 maanden in Frankrijk op een groot

In de nieuwe hoefwinkel zijn een gans gamma streekproducten te verkrijgen gaande van dranken, confituren, honing, koekjes ... tot kazen.

konijnenbedrijf. Hij kwam ter plaatse ook in contact met de productie van foie gras en ... zag daar meer toekomst in. Gestart op het ouderlijk bedrijf in Bekegem, breidde hij geleidelijk zijn bedrijf uit dat zowel vlees als foie gras van eenden produceert.

In 2018, in het december nummer van Pluimvee stelden we zijn bedrijf uitgebreid voor, dit naar aanleiding van de ministeriële beslissing om de productie van foie gras door middel van dwangvoederen te verbieden uiterlijk eind 2023. We dachten een verbitterde bedrijfsleider te zien met lege stallen, uitdovende slachterij en

verkoopruimte. Niets was minder waar, want Filip maakte als ondernemer, van een negatief gegeven een positief verhaal met toekomstperspectief.

De laatste Vlaamse foie gras, 'uitgestorven' eind 2022.

Filip Callemeyn voor de toonbank in zijn nieuwe hoevewinkel, waarin diverse eendenproducten en ... de laatste Bekegemse 'foie gras'.

De nieuwe en ruime hoevewinkel met links lokalen voor bereiding, verwerking en stockage van de in eigen beheer geslachte eenden.

Inderdaad, wanneer we zijn bedrijf oprijden zien we een nieuwe, mooi verzorgde en ruime hoevewinkel. "We hebben voor ons bedrijf gekozen om dit verbod, dit negatief verhaal om te buigen tot een opportuniteit. Waar we vroeger zowat uitsluitend op foie gras en het vlees van onze eenden steunden zijn er nu een ganse gamma van hoeve- en of streekproducten te verkrijgen". Mooi uitgesteld zien we diverse dranken, fruitsappen, confituren, koekjes, kaas tot zelfs vijgentaart!

"Jazeker, foie gras zal er nog in diverse vormen aangeboden worden maar die zal wel van Franse afkomst of eventueel van bij collega's in Wallonië. Daar is de productie nog wel toegestaan". Door de grote aandacht van de media eind vorig jaar – na het persbericht van minister Weyts i.v.m. stopzetting van de productie van foie gras – was het hier ontzettend druk. Veel klanten en nieuwsgierigen wil-

den nog van de laatste productie van onze eigen Bekegemse foie gras genieten", vertelt Filip tijdens onze rondgang in zijn ruime hoevewinkel. Deze wordt samen met zijn echtgenote en dochter uitgebaat.

Onbegrip voor de beslissing

"We gaan net zoals vroeger verder regelmatig eenden opkweken en in onze eigen slachterij verwerken tot diverse vleesproducten, zowel verse als verwerkte. In het gebouw van onze nieuwe hoevewinkel zijn er nu moderne lokalen voor de verwerking, de verpakking en stockage. Zo kunnen we naast onze hoevewinkel ons bestaand cliënteel verder van ons gamma eendenproducten voorzien", aldus een fiere Filip.

Ondanks het onbegrip voor de argumenten die aangehaald werden om de beperkte periode van dwangvoederen te verbieden is Filip helemaal niet verbit- terd. "Er zijn voldoende argumenten om

kortstondig dwangvoederen als een vrij natuurlijk gebeuren te verantwoorden bij dieren met een krop. Trouwens, zieke of verzwakte dieren in bijvoorbeeld vogela- sielen of dierenartsenpraktijken worden veelal met sondevoeding juist hierdoor gered! Maar ja, wat hier in korte keten kon geproduceerd worden onder streng ge- controleerde omstandigheden, zowel wat de volksgezondheid als het dierenwelzijn betreft, zal nu uit het buitenland komen. **Ik heb mijn twijfels of dit een grote stap vooruit is of hoe een klein land dom kan zijn".**

Raad van een ervaringsdeskun- dige

"Met de aankomende N-PAS en de MAP 7 maatregelen zullen een aantal veebe- drijven eveneens geconfronteerd worden met op- of uitkoopregelingen. Informeer je goed op voorhand hoeveel, wanneer en wat je uiteindelijk als financiële compen- satie gaat ontvangen. De politieke beslis- sing is snel genomen maar de uiteindelijke netto vergoeding, via de VLM, zou wel eens sterk kunnen tegenvallen! Ik ben intussen zowat een ervaringsdeskundige".

En weg waren we met enkele van zijn eendenproducten die bijzonder gesmaakt werden op ons familiaal kerstdiner.

De Vlaamse vleeskippensector in cijfers

Tekst: Hanne Geenen, Departement Landbouw en Visserij

Jaarlijks worden er in België zo'n 261 miljoen eendagskuikens voor de productie van pluimveevlees opgezet. Vlaanderen beschikt hiervoor over een capaciteit van ongeveer 37 miljoen vleeskuikens, verdeeld over een 1000-tal geregistreerde kleine en grote inrichtingen. In 2020 bedroeg de productiewaarde voor de Vlaamse vleeskippensector 386 miljoen euro.

De productiekolom

In een eerder artikel werd de Vlaamse leghennensector toegelicht aan de hand van de productiekolom. Ook voor de vleeskippensector is er zo'n kolom, die wordt voorgesteld aan de hand van een piramide. Aan de top zitten de fokkerij-organisaties en aan de basis de vleeskippenbedrijven samen met de slachterijen en de verwerkende industrie (zie fig. 1).

Net zoals voor de leghennensector zijn er slechts een handvol fokkerij-organisaties in de wereld die zorgen voor de genetische selectie van de meest voorkomende hybride vleeskippen, en dit zowel voor de snelgroeiende als voor de traaggroeiende rassen. Op selectiebedrijven leggen grootouderdieren broedeieren

waaruit de ouderdieren geboren worden. Dit onderdeel van de productiekolom bevindt zich buiten Vlaanderen.

De eendagskuikens die uit de broedeieren van grootouderdieren geboren worden, worden verplaatst naar opfokbedrijven die gespecialiseerd zijn in het opfokken van zware ouderdieren. In Vlaanderen zijn er een 70-tal geregistreerde opfokbedrijven voor deze zware ouderdieren

De Vlaamse broeierij- en vermeerderingssector

Op de leeftijd van 20 weken verhuizen de ouderdieren richting de vermeerderingsbedrijven. In Vlaanderen zijn er een 110-tal vermeerderingsbedrijven geregistreerd voor zware moederdieren met een capaciteit van ongeveer 3 miljoen dieren. Deze vermeerderingsbedrijven beschikken over een zoötechnische erkenning in het kader van de handelsnormen voor broedeieren en eendagskuikens. Ieder vermeerderingsbedrijf beschikt over een BE-code die op de broedeieren moet gestempeld worden.

Tot de leeftijd van ongeveer 60 weken leggen de moederdieren broedeieren die in de broeierij worden uitgebroed tot eendagskuikens. Er bevinden zich in Vlaanderen 6 broeierijen die broedeieren inleggen voor de vleeskippensector en 7 die zowel voor de legsector als voor de vleessector inleggen. Samen beschikken deze broeierijen over een voorbroedcapaciteit van 24 miljoen broedeieren. De Belgische broeierijsector is hoofdzakelijk gesitu-

Fig. 1. De piramidevormige productiekolom in de vleeskippensector

eerd in Vlaanderen. In het Waalse gewest is slechts één broeierij gelegen die gespecialiseerd is in de trager groeiende rassen.

In 2021 werden in totaal zo'n 342 miljoen broedeieren ingelegd voor de productie van vleeskuikens in één van de Vlaamse broeierijen. Hiervan werden uiteindelijk 248 miljoen eendagskuikens opgezet op één van de Belgische vleeskippenbedrijven, samen met 13,6 miljoen eendagskuikens die uit het buitenland werden ingevoerd.

Sinds enkele jaren wint het concept van 'uitkomst in de stal' aan populariteit in Vlaanderen. Hierbij verblijven de broedeieren eerst gedurende 18 dagen in de voorbroedkasten van de broeierijen. Na het schouwen verhuizen de eieren naar de vleeskippenbedrijven waar de kuikens in de daaropvolgende dagen uitkomen in de stallen zelf. Hierdoor hebben ze direct de beschikking over voeder en water en moeten ze niet getransporteerd worden. In 2021 werden zo 16,9 miljoen kuikens geboren in de stal zelf, goed voor 7% van het totale aantal opgezette eendagskuikens.

Uitvoer van broedeieren en eendagskuikens

Niet alle broedeieren die in België geproduceerd worden, worden ook ingelegd in een Vlaamse broeierij. De Belgische broed- en vermeerderingssector is gekend in de hele wereld. Zo werden er in 2021 170 miljoen broedeieren voor vleeskuikens uitgevoerd. De meerderheid van deze broedeieren (63%) vertrokken richting landen buiten de Europese Unie. In 2021 waren de belangrijkste bestemmingen Irak, Libië en Saoedi-Arabië.

Naast de belangrijke export van broedeieren, vertrekken ook eendagskuikens na uitkomst in de broeierij naar andere landen. Zo'n 40 miljoen eendagskuikens werden in 2021 uitgevoerd, in hoofdzaak naar één van onze buurlanden.

De Vlaamse vleeskippensector

Het aantal actieve landbouwbedrijven met meer dan 100 kippen schommelt rond de 550 in Vlaanderen. Ruimtelijk is de kippensector (leg én vlees) regionaal geconcentreerd in de Antwerpse Kempen en in de streek rond Tielt. Verspreid komen nog enkele gebiedjes voor in West-Vlaanderen, het noorden van Oost-Vlaanderen en het noorden van Limburg naar voren. In figuur 3 wordt een voorstelling gegeven van deze geografische spreiding aan de hand van de opbrengstwaarde van het bedrijf op basis van de standaard output van leg- en vleeskippen en de gemiddelde veebezetting van de stal. Het is vooral de economische opbrengst van de vleeskippen die in deze voorstelling doorslaggevend is.

Als de vleeskippen slachtrijp zijn, worden ze naar het slachthuis getransporteerd. In 2021 waren er 22 geregistreerde slachthuizen waar vleeskippen werden geslacht. Hiervan waren er 16 gelegen in Vlaanderen. In totaal werden er in België ongeveer 279 miljoen vleeskippen geslacht. Na versnijding van de karkassen en eventuele verdere verwerking komt het kippenvlees uiteindelijk via de korte keten of via retail terecht tot bij de consument in binnen- en buitenland.

Wil je graag meer cijfermateriaal over de Vlaamse vleeskippensector, dan kan je hiervoor terecht op de landbouwcijferwebsite van het Departement Landbouw en Visserij (<https://landbouwcijfers.vlaanderen.be>). Op deze website kan je ook wekelijks de groothandelsprijzen voor pluimveevlees raadplegen onder de rubriek 'marktinformatie'.

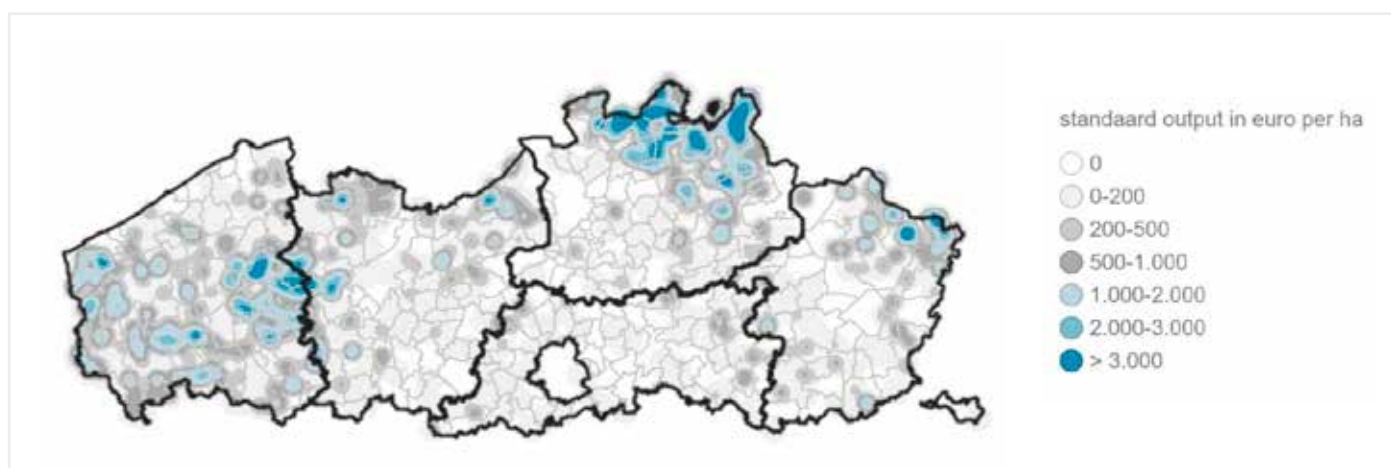

Fig. 2. De geografische spreiding van de gehele pluimveesector in Vlaanderen volgens de opbrengstwaarde op basis van de standaard output, uitgedrukt in euro per hectare. Bron: Departement Landbouw en Visserij, VLM-Mestbank en Informatie Vlaanderen.

Agriflanders met een hart voor Landbouw

Tekst: Luc Maertens

Omdat dit Pluimvee nummer slechts op de vooravond van de AgriFlanders beurs in de bus zal vallen, werd in ons december nummer reeds uitvoerig gefocust op de beurs. Toch wensen we nog enkele zaken te vermelden die aan bod kwamen tijdens de persvoorstelling op 9 december op het melkveebedrijf van de familie Vander Schueren te Zandbergen.

Viervoudig beursdoel

De organisatoren, en bij monde van beursvoorzitter Georges Van Keerberghen, benadrukten dat de beurs diverse doelstellingen beoogt. Een beurs biedt vanzelfsprekend een uitgelezen business forum waar bedrijven hun goederen en diensten aan het publiek kunnen presenteren. Innovatieve en up to date oplossingen voor de huidige problematieken nemen er een pertinente plaats in. Aansluitend daarbij is netwerking en ontmoeting, zeker voor deze beurs die bij het prille begin van het jaar, valt zeer belangrijk.

Een bezoek biedt - of zou eveneens een forum moeten bieden - voor kennisuitwisseling en -overdracht. Op korte tijd kan men zich op de hoogte stellen van specifieke kennis, wetgeving of overheidsondersteuning. En 'last but not least' zet de beurs, volgens afscheidnemend directeur,

Het organisatiecomité: rechts afscheidnemend voorzitter Georges Van Keerberghen, naast hem Tom Destoop (Verantwoordelijke prijskampen), Gunther De Mey (Event manager) die samen met de toekomstige voorzitter Joris Van Olmen koe Annelies vast houdt en links Marc Botterman (Commercieel verantwoordelijke).

Georges Van Keerberghen, sterk in om een positief **imago** voor de landbouwsector uit te dragen.

Sterk campagnebeeld met een hart

De affiche, met als campagnebeeld een jonge dame die haar melkkoe innig omhelst, straalt passie uit. De liefde voor landbouw en dieren druipt zo van de foto af. Om deze reden ging de persconferentie van AgriFlanders door op dit melkveebedrijf. Vooral het verhaal achter de foto is aangrijpend. De familie Vander Scheuren

uit de buurt van Geraardsbergen heeft diverse tegenslagen moeten verwerken maar heeft deze omgezet in positieve energie met als uitschieter hun kampioenskoe Annelies.

Na het overlijden van pa Vander Schueren in 2011 bouwde echtgenote Regina, samen met dochter Mieke en zoon Pieter, het gemengde akkerbouw-veeteeltbedrijf verder uit tot een top melkveebedrijf en runnen ze ook in de buurt de beleef-, speel- en bezoekboerderij 'Den Ighemkouter'.

De fiere campagne- en kampioenskoel Annelies met rechts ma Regina, links Mieke en broer Pieter.

Als fervente deelnemers aan prijskampen behaalden ze talloze titels met als huidig paradepaard koe Annelies. Maar in 2018 ging het zeer moeilijk voor de familie Vander Schueren. "Mama (61) werd zwaar ziek. We hadden toen plannen om met onze koe Annelies deel te nemen aan de veeprijskamp van Agriflanders maar dat bleek na de diagnose van mama geen prioriteit meer", vertelt Mieke (31).

De familie gaf evenwel niet op en Mieke trok dan toch naar Agriflanders in 2019 met haar prijsbeest. Het leek eerst een onmogelijke taak want Annelies had kort voor de beurs gekaft en stond niet in de gewenste prijskampconditie. "Met veel goede zorgen kregen we haar toch in vorm en Annelies haalde de 1ste prijs in de categorie roodbonte koeien. Toen laaiden de emoties bij mij heel hoog op want mama keerde net terug uit ziekte en uitgerekend dan wonnen we met Annelies", aldus een glunderende Mieke.

Pluimvee gerelateerde standhouders

De **broeierijen** Belgabroed, David, Ghekiere, Lafaut en Vervaeke-Belavi zijn terug op post in **hal 1**. Ze zijn er omringt door **veevoederbedrijven** die sterk inzetten op pluimvee zoals o.a. Depré Veevoeding (1571), Leievoeders -Cibus (1341), Quartes-Agrifirm (1461), Spoomans (7111 is hal 7) Vanden Avenue Ooigem (1482), Voeders Biervliet (1352), Voeders Degrave (1241) en Voeders Huys (1811). Ook One2Born is present op stand 7522.

Ondanks alle problemen met vergunningen zijn de standhouders voor **stalinrichting** nog ruim present. In alfabetische volgorde: Fagrotec (5420), Silobouw Decock (7523), TiverTec (1453), Vencomatic (5401), Ventilec (7521) en VSI² (5311).

Zeker interessant om te bezoeken zijn de diverse standhouders met oplossingen voor de **energieproblematiek** zoals PVS Electromatic (1690), Decat Energy Technics (5525), EAZ Wind BE (5123), Thoré

I&C (1364) en YouPower (1131). Eigen productie, batterijopslag en verwerking van de opgewekte stroom staan er centraal.

Andere aanwezige **toeleveranciers** vooral actief in de pluimveesector zijn o.a. Indufarm (5410), IPS (1371), JM+Cleaning (1163), MS Schippers (1380) en Samyn Pluimveehandel (1252). Ook diverse standhouders gelieerd aan **diergeneeskunde** of ziektepreventie zijn present: Ceva Santé (1141), DGZ (7521), Hipra (1821), Pehestat (1781) en Poulpharm (1781).

Overheid

Wie er niet aanwezig is op de beursvloer om landbouwers te informeren of ermee in dialoog te gaan is de **VLM**. Dit ontlokte de harde bemerking van beursvoorzitter Georges Van Keerberghen: "Is er VLM er nog wel voor de boeren en steunen ze of onderbouwen ze nog de landbouw?". Wel aanwezig zijn het Pluimveeloket, AMCRA, FAVV, Prevent Agri en de Hogescholen Gent en Vives Roeselare.

Verder zijn er liefst 16 studiedagen en info- of discussiemomenten gepland als **randevenement**, gegroeid uit de standhouders of overheid. Best op voorhand op de website te raadplegen omdat bij vele op voorhand ingeschreven moet worden. Voor de pluimveesector zijn aan te stippen: op donderdagvoormiddag beste praktijken in niet kooisystemen bij legkippen en in de namiddag omtrent de toekomst van Bio. Op vrijdagvoormiddag staat soja centraal terwijl zaterdag korte keten aan bod komt.

Het bezoeken waard is zeker ook hal 8 waar de **dierentoonstelling** door gaat evenals de diverse prijskampen. Nieuw zijn de Alpaca's die nu zowat overal te velde verschijnen

Alle info te vinden op <https://www.agriflanders.be>

Problemen bij pluimvee: denk ook aan Gallibacterium anatis

Tekst: Joke Van Raemdonck, regiodierenarts Pluimvee DGZ

Gallibacterium anatis is een ziektekiem die al langer bekend is, maar die de laatste jaren meer en meer voorkomt bij pluimvee. Dat is niet alleen op internationaal vlak zo, ook bij DGZ stellen we dit vast met een aantal gevallen dit jaar. De Gallibacterium-bacterie kan aanleiding geven tot ernstige ziekteproblemen bij het pluimvee, voornamelijk als er ook andere factoren meespelen. Welke symptomen veroorzaakt deze bacterie en vooral: wat kun je eraan doen?

Op autopsie bij DGZ zien we dat de laatste jaren regelmatig Gallibacterium anatis geïsoleerd wordt bij pluimvee. In de loop van 2022 werd de bacterie al gevonden in 22 gevallen bij kippen. Bij pluimvee kan de infectie leiden tot een gevarieerd ziektebeeld. G. anatis kan ook gedetecteerd worden in pluimvee zonder ziektesymptomen, bijvoorbeeld ter hoogte van de bovenste luchtwegen. In het al of niet ontwikkelen van ziekte en de ernst van het ziekteverloop spelen uitlokkende factoren zoals stress en andere infectieziekten vermoedelijk een belangrijke rol.

Van ademhalingsproblemen tot daling eiproductie

Gallibacterium anatis kan een zeer variërend, niet-specifiek ziektebeeld geven,

afhankelijk van het orgaansysteem dat wordt geïnfecteerd. Dit kan gaan van aantasting van het ademhalingsstelsel en het voorplantingsstelsel tot een algemene infectie. De symptomen kunnen variëren van ademhalingsklachten zoals neusvloei, reutels en moeilijke ademhaling tot eierproductiedaling, sterke vermagering en sterfte. Bij hanen kan de bacterie ook leiden tot verminderde kwaliteit van het sperma.

Ook de letsels gevonden op autopsie zijn niet specifiek voor de bacterie. We kunnen aantasting van de ademhalingsorganen zien, zoals beschreven in de casus hieronder, maar ook letsels aan de eierstokken en de eileider tot systemische letsels, zoals een buikvliesontsteking (peritonitis) en hartvliesontsteking (pericarditis), kunnen voorkomen.

Onlangs ontvingen we in de autopsiezaal van DGZ opfokdieren die die sinds een tweetal weken wegwijnden en minder goede productieresultaten haalden. Op autopsie werd ontsteking van de luchtzakken, de longen en het buikvlies vastgesteld. Bacteriologisch onderzoek bevestigde dat G. anatis de oorzaak was.

Hoe raakt een dier besmet?

De bacterie kan zich horizontaal van dier naar dier verspreiden binnen een toom. Over mogelijke verticale spreiding van ouder naar nakomeling is nog weinig geweten, hiervoor is meer onderzoek nodig. Een goede bioveiligheid kan helpen om introductie van de bacterie op je bedrijf te verhinderen.

Als je één of meer van bovengenoemde

symptomen merkt bij je pluimvee, contacteer dan je bedrijfsdierenarts. Om een diagnose te stellen, kan hij stalen van aangetaste organen bezorgen aan het labo voor bacteriologisch onderzoek of gestorven dieren insturen voor autopsie. Belangrijk is wel om rekening te houden met het feit dat de bacterie in gestorven dieren al binnen twee dagen niet meer levensvatbaar is. Dat maakt dat ze dan niet meer kan teruggevonden worden met bacteriologisch onderzoek.

Gallibacterium anatis als ziekteverwekker: wat nu?

Om problemen met G. anatis op je bedrijf te voorkomen, is het aangeraden om te werken aan een goede bioveiligheid. Ook het aanpakken van stressfactoren en andere infectieziekten, is belangrijk als preventieve maatregel.

Indien de toom toch geïnfecteerd geraakt met de bacterie, ga dan samen met je dierenarts op zoek naar uitlokkende factoren zoals stress en andere infecties die op je bedrijf aanwezig zijn, en bekijk hoe je

deze kan aanpakken. Je dierenarts kan ook bepalen of een behandeling aangewezen is. Hierbij is het belangrijk om rekening te houden met antibioticumresistentie.

Lees ook:

https://issuu.com/forfarmers/docs/voertaal_hart_voor_pluimvee_2021_nr.2_def_lr (artikel GD, p. 14-15)

https://issuu.com/gezondheidsdienst-voordieren/docs/lrdef_pl75/9 (artikel GD, p. 9-11)

De symptomen bij besmetting bij legkippen zijn zeer variërend en gaan van ademhalingsproblemen tot daling eiproductie.

Vervang uw oude golfplaten, beter nu dan later!

tot **30%** VLIF subsidie

Hoe langer u wacht, hoe duurder het wordt.

Vraag nu uw offerte aan voor:

- Levering van dubbelgeperste asbestvrije golfplaten
- Levering van staalplaten en sandwichpanelen
- Demontage, sanering en nieuw-plaatsing

Den Abt 70, 2340 Beerse, info@cotragim.com
Guido: 0477/55.63.40, Bart : 0468/00.77.79

www.cotragim.com

Hyvarki
Bedrijfshygiëne

- GSP erkend ontsmettingsbedrijf
- Vliegen-, bloedluis- en ongediertebestrijding
- Doseerapparaten, kuikenpapier en beschermingsmaskers
- Reeds meer dan 20 jaar ervaring

Rene Martens
Veldvoort 28, 2990 Wuustwezel
Tel. & Fax 03/669 84 31
hyvarki@skynet.be

JANUARI 2023 27

Nieuw : een verplicht “asbestattest” in Vlaanderen!

tekst: Solange Tastenoye

Bij de verkoop van een woning komt heel wat kijken. Alle noodzakelijke informatie moet voorhanden zijn en door de notaris meegedeeld worden. Daar komt nu nog een nieuwigheid bovenop, nl. de verplichting om over een “asbestattest” te beschikken.

Wat betekent dit concreet? Een nieuwe verplichting : het “asbestattest”!

Wat is een asbestattest?

Met het asbestattest wil men aangeven of er al dan niet asbest aanwezig is in de woning die verkocht wordt. Het attest zal dus bepalen hoe “asbestveilig” de woning is. Daar asbest gevaarlijk is en het vroeger veel werd gebruikt bij het bouwen van panden, kan het voor heel wat problemen zorgen. Door het attest wil men elke eigenaar van een pand laten weten welke gebruikte materialen in zijn woning over asbest beschikken en hoe hij kan optreden om zijn woning zo asbestveilig mogelijk te maken.

Opgelet!

Het asbestattest gaat geen uitspraak doen of de woning in kwestie volledig asbestvrij is of niet! Het attest haalt alleen aan welke materialen in de woning asbest bevatten, hoe veilig dit asbest is en hoe het kan verwijderd of beheerd worden!

Wanneer moet men over het asbestattest beschikken?

Vanaf 23 november 2022 is er in Vlaanderen een asbestattest noodzakelijk bij de verkoop van een woning (of enig ander pand) dat gebouwd werd vóór 2001. Sinds 2001 is in België asbest verboden, dus daarom dit jaartal. Zoals hierboven reeds werd vermeld, moet ook deze informatie inzake de asbest aan de koper meegedeeld worden en dit reeds bij het ondertekenen van de compromis. Later moet deze asbestinformatie ook opgenomen worden in de notariële akte. Maar, de verplichting tot het bezit van een asbestattest, moet ruimer gezien worden, daar het attest verplicht is bij “overdrachten onder levenden”. Dit betekent dat men het asbestattest niet alleen moet hebben bij een verkoop, maar ook bij schenking, vruchtgebruik, enz.

Opgelet!

Het asbestattest is echter niet verplicht in geval het pand overgaat via een erfenis.

De geldigheidsduur van het asbestattest!

Het asbestattest is normaal gezien geldig voor een termijn van 10 jaar. Is deze termijn voorbij, dan is het attest niet meer geldig. Ook indien er een recenter attest werd opgemaakt voor een welbepaalde woning, dan maakt dit attest alle andere asbestattesten automatisch ongeldig.

Wie kan een dergelijk asbestattest afleveren?

Dit asbestattest kan niet zomaar door om het even wie afgeleverd worden; alleen gecertificeerde asbestdeskundigen inventarisatie, kunnen een geldig asbestattest afleveren. Deze deskundigen moeten hiertoe gecertificeerd zijn door OVAM

(Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij).

Deze deskundigen moeten een verplichte opleiding volgen en daarna slagen voor een examen.

Om een dergelijke deskundige te vinden, kan men beroep doen op de notaris of op een vastgoedmakelaar.

Het is deze deskundige die de woning zal inspecteren en nagaan hoeveel asbest er aanwezig is. Hij zal ook nagaan welk risico de eventueel aanwezige asbeststoffen kunnen veroorzaken en hij kan ook adviseren om bepaalde materialen te verwijderen.

Opgelet!

Deze deskundige mag geen zaken afbreken, wel kan hij monsters nemen om te laten onderzoeken in een laboratorium en hiertoe is het dan wel mogelijk dat hij kleine beschadigingen tot stand brengt.

Al de gegevens die de deskundige bijeen krijgt omtrent de te verkopen woning, zal naar een specifieke digitale databank overgebracht worden. Daarna is het aan OVAM om op basis van al deze gegevens die de deskundige invoerde, een asbestattest af te leveren. In dit attest zal OVAM bepalen hoe asbestveilig de woning is. OVAM kan hier eveneens advies geven over hoe het asbest kan verwijderd of beheerd worden.

Wat indien de compromis vóór 23/11 werd ondertekend?

Deze nieuwe regel gaat in vanaf 23/11; dus moeten allen onderhandse verkoopovereenkomsten die na deze datum ondertekend worden, een asbestattest bevatten.

Werd de compromis nu ondertekend vóór deze datum, dan hoeft men niet over een asbestattest te beschikken en hoeft er dus ook niets hieromtrent in de notariële akte opgenomen te worden.

Solange Tastenoye.
www.solangetastenoye.be

Volg ons op

GRATIS juridisch advies

voor onze abonnees.

Op het telefoonnummer: **013/46.16.24**

Voor persoonlijk advies op ons kantoor:

Bel voor een afspraak op : **013/46.16.24**

Voor advies bij u thuis:

Bel voor een afspraak op : **013/46.16.24**

Van Hunnik B.V.
pluimveehandel

**Altijd de beste
prijs voor al
uw slachtkippen**

www.pluimveehandelvanhunnik.nl | info@pluimveehandelvanhunnik.nl

Tel. 0031 - 318 52 73 73 | 0031 - 6 53 81 85 84

**Meer dan 25 jaar
dienstverlenend in de
pluimveewereld**

Vangen, laden en lossen van
kuijken, legkippen, moederdieren en kalkoenen

Nieuwedijk 26
5688 LK Oirschot

+31 (0)411 - 68 84 92
 +31 (0)411 - 68 84 93

info@denoudenoirschot.nl
 www.denoudenoirschot.nl

**Uw aanbevolen partner
voor de afzet van uw leghennen**

Samen meer dan 100 jaar ervaring !

- * Strakke planning, directe lijnen 24/7
- * Steeds marktconforme prijs
- * Snelle betaling, vlotte administratie

- * Kort transport – minimale transportduur
- * Eigen vrachtwagenpark
- * Kratten én containers beschikbaar

Voor méér rendement en minder zorgen →

+32 14 654 654
www.klaasen.be

+32 472 823 826
inkoop@klaasen.be

Korte keten, efficiënt, diervriendelijk, milieubewust én financieel de beste keuze !

Vlaamse voedselstrategie zet volop in op meer plantaardige en lokale eiwitten

De realisatie van het eiwitactieprogramma, dat kadert in de Vlaamse eiwitstrategie 2021-2030, draait op volle toeren. Insecten, micro-algen, microbiële eiwitten, gras(klaver), luzerne, veldbonen, lokale soja, noten, rode bonen, gele erwten en kikkererwten... Allemaal voorbeelden van eiwitbronnen die het lokale aanbod van eiwitten diversifiëren en verduurzamen. Ook nevenstromen zoals aardappelschillen, prei loof, **kippenpoten of -pluimen** en zelfs ethanol, een reststroom van de metaalverwerkende industrie, krijgen in het kader van het eiwitactieprogramma een hoogwaardig 2de leven in de vorm van diervoeder of menselijke voeding. Het programma telt momenteel 76 acties van verschillende actoren uit het beleid, de keten, het middenveld en het onderzoek om stappen vooruit te zetten bij de eiwitvoorziening, -verwerking en -consumptie. Van deze 76 acties ontvangen 19 samenwerkingsprojecten van het Departement L&V steun om hun voorstel voor een meer duurzame en lokale eiwitvoorziening te realiseren. De acties zijn verdeeld over de 6 strategische **doelstellingen van de eiwitstrategie**: duurzaam diervoeder, duurzame dierlijke productie, meer plantaardige eiwitten, meer nieuwe eiwitten, meer productdiversiteit en duurzame eiwitconsumptie.

Met gen-technologie naar hennen die geen haantjes meer voortbrengen

Het afdoden van de economisch oninteressante mannelijke kuikens staat onder sterke druk en een aantal landen (D, Fr) hebben recent al een verbod ingesteld. Naast de technieken om het geslacht in het ei voor uitkomst te bepalen of het opfokken van de haantjes is er een derde alternatief. In Israël werd met behulp van **gentechologie** reeds in 2021 de eerste generatie kuikens ontwikkeld, genaamd 'Golda', die enkel nog vrouwelijke kuikens voortbrengen. De technologie maakt gebruik van het onderscheid op chromosomen niveau bij pluimvee. Haantjes bezitten twee Z-chromosomen, terwijl hennen een ZW-chromosoom hebben. De genetische verandering heeft alleen invloed op het vrouwelijke Z-chromosoom van de ouders.

De technologie voor het bewerken van genen, reguleert de activering van het Z-chromosoom door een optogenetische bewerking met een specifiek blauw licht in de broedmachine doorheen de eierschaal. Dit resulteert bij 'mannelijke eieren' tot het onmiddellijk stopzetten van de vroege embryogenese terwijl de 'vrouwelijke eieren' niet worden aangetast en ontwikkelen tot henkuikens. De eerste generatie kuikens die met gentechologie verkregen zijn, zijn intussen aan de leg en deze hennen voldoen - volgens de firma (Huminn Poultry) die onder licentie de techniek commercialiseert - aan de verwachtingen. Ze maken zich sterk dat de bevoegde autoriteiten in zowel Israël, de VS als de EU deze technologische oplossing zullen goedkeuren voor praktische toepassing (LM).

Verpakte voorgebakken eieren zorgen voor ophef in Spanje

In de Spaanse supermarktketen Mercadona liggen er sinds kort verpakte voorgebakken eieren in de schappen. Voor 1,80 EUR koop je er 2 voorgebakken verpakte eieren. Al snel werd dit door de Spaanse media opgemerkt en groeide het zelfs uit tot groot landelijk nieuws. De twee (perfect) gebakken eieren, met een zachte dooier en een bruin, knapperig randje zijn warm en klaar na 30 seconden in de magnetron.

Via sociale media, radio en televisie werd het product, dat eind november als proef in enkele supermarkten rond Valencia en Alicante werd gelanceerd, groot landelijk nieuws. Mercadona, de grootste, meest 'volkse' en best renderende keten van het land, kreeg vooral veel verbazing en kritiek over zich heen. 'Belachelijk', was de meest gehoorde en gelezen reactie.

Veel kritiek was er ook op de prijs; **1,80 euro voor twee gebakken eieren**, terwijl een half dozijn verse eieren in dezelfde winkel minder kost. In 2016 gebruikte Burger King in Spanje reeds voorgebakken eieren voor op een hamburger, maar dat werd geen succes. Het bedrijf van de uitvinder van de gebakken eieren ging daarna failliet. Maar die bedenker, Javier Yzuel, kon zijn patent (voor heel Europa) wel voor €1,2 miljoen verkopen aan de Baskische levensmiddelenfabrikant Angulas Aguinaga en ziet nu hoe die de eieren aan Mercadona heeft kunnen slijten (MC).

Met elektro-optische beeldopnames automatisch kuikens sorteren op geslacht

De **geslachtsbepaling van 1-dags kuikens** in de pluimvee-industrie, indien doorgevoerd, gebeurt handmatig. Een kostelijk, tijdrovend en enkel door gespecialiseerd personeel uitgevoerd proces. De Israëlische firma Eshet Eilon - gespecialiseerd in geautomatiseerde machines voor het sorteren van o.a. diverse soorten groenten of fruit op grootte, kleur of vorm - maakt zich sterk dat ze een prototype ontwikkeld hebben om 1d kuikens **geautomatiseerd te sorteren op geslacht**.

De technologie waarvoor een patent is aangevraagd, maakt gebruik van gereflecteerd licht dat wordt opgevangen door hoogwaardige digitale camera's om de vleeskuikens op geslacht te sorteren op basis van hun veerpatroon. Een verdere sortering op gewicht en uiterlijke gebreken laat toe om uniforme loten kuikens af te leveren wat resulteert in betere technische resultaten (groei, VC).

Een prototype van deze technologie heeft in Israël al bijna een miljoen kuikens gesorteerd met een nauwkeurigheid van 95% en een volledige machine in ontwikkeling zou tot **50.000 kuikens per uur verwerken** (Bron WATTPoultry.com) (LM).

Milieu impact van afmesten 'leghaantjes' vele malen hoger dan vleeskippen

In een recente Duitse studie (W. Bessei, University of Hohenheim, Stuttgart) werd de milieu impact van het afmesten van de bruine **Lohmann Classic leghaantjes** vergeleken met **Ross 308** vleeskippen. De leghaantjes produceerden 3 maal zoveel CO₂e, het landgebruik was 4x hoger en het waterverbruik/kg was het dubbele. Zowel de impact op de verzuring (kg SO₂e) als het eutrofiëringspotentieel waren 3 tot 4 maal hoger dan bij de Ross 308. Het besluit was dan ook dat afmesten van leghaantjes volledig in gaan tegen de doelstelling om de emissies van de dierlijke productie te beperken (LM).

2022 is passé op naar 2023

De jaaroverzichten komen je hoogstwaarschijnlijk de oren al uit. En wanneer je deze column leest zijn we allemaal weer blij dat het gewone leven terug de normale routine krijgt. Toch denk ik, terugblikken doen we allemaal. Een keer nadenken over wat het afgelopen jaar ons heeft gebracht. Ik twijfelde zelf om een terugblik te wagen. Zo op het eerste gezicht leek het allemaal kommer en kwel. Maar als je dan door je foto's begint te scrollen, zijn er toch echt ook wel fijne dingen gebeurd. Over de eierprijzen viel bijvoorbeeld niet te klagen.

Niettegenstaande was het een jaar met moeilijke keuzes. Was het maar mogelijk om net zo gemakkelijk in de toekomst te kijken, als dat je terug kunt blikken. Het leven zou veel minder complex zijn. Stel dat men had geweten dat de oorlog in Oekraïne zou losbarsten, zou men dan dezelfde keuzes gemaakt hebben omtrent het stikstofakkoord?

2022 werd een jaar waarin politiek plots belangrijk werd. Jarenlang hebben we vanaf de zijlijn soms eens gekeken naar wat er gebeurde in het parlement. Dit jaar volgde ik verschillende keren online de commissievergaderingen en las meer politiek getinte artikels dan ik ooit gedaan had. Het was een jaar waarin eerlijke politiek een illusie bleek te zijn en waarin postjes en achterdeurpolitiek boven de behartiging van vele hardwerkende gezinnen bleek te gaan.

Als boer heb je eigenlijk helemaal geen tijd om met politiek bezig te zijn, maar in 2022 was het opkomen voor onze rechten en ons bestaansrecht toch iets wat steeds belangrijker werd.

Het gaf niet alleen maar weemoed. Het gaf ons zeker ook samenhangingsgevoel en heel veel trots. Het hoogtepunt van dit afgelopen jaar is met stip onze betoging in Hoogstraten. En hoe onze actie de hele wereld over ging als een teken van hoop. Overal in wereld hebben boeren het moeilijk. Zij zagen Hoogstraten als voorbeeld waarin gezamenlijk werd opgetreden tegen het onrecht dat onze boeren wordt aangedaan. Het heeft misschien niets opgelost maar sterker zijn we er zeker door geworden. Vooral als gemeenschap.

Als boer wil je eigenlijk gewoon je werk doen, je dromen realiseren en bouwen aan een 'duurzame' toekomst voor je gezin. In de context waarin duurzaam staat voor een inkomen voor je gezin, nu en in de toekomst. En waarin je kan vertrouwen op een beleid dat er voor zorgt dat je ook over dertig jaar nog een boerderij kan uitbaten. De landbouw verandert al jaren, maar nog nooit was bestaansrecht zo fragiel.

Hopelijk kan 2023 daar verandering in brengen. Dat is broodnodig.

Mariëlle Smits Schalk
Legkippenhoudster

Uitbreiding toelating ontsmettingsmiddel Virkon™S voor in het drinkwater bij dieren

Na uitgebreid onderzoek en recente beoordeling is de erkenning van Virkon™S in België uitgebreid met de toelating PT5, drinkwater, producten voor het desinfecteren van drinkwater (voor mens en dier). Virkon™S is een multifunctioneel en **breed inzetbaar ontsmettingsmiddel** voor de verbetering van de kwaliteit van drinkwater in bevolkte stallen. Het heeft een unieke en krachtige oxiderende formule en wordt gebruikt bij varkens-, rundvee- en pluimvee bedrijven om drinkwatersystemen te reinigen van aanwezige biofilm en om het water te desinfecteren.

Dit zeer effectief ontsmettingsmiddel bevat daarnaast organische zuren voor het verlagen en bufferen van de pH. In fasen van verhoogde stress is optimale waterkwaliteit belangrijk, het vermindert het risico op infecties. Virkon™S zorgt voor inactivatie van de residuen van antibiotica in watersystemen. www.biosecurity.nl

ITB presenteert AIR2-DS met vernieuwd reinigingssysteem

De AIR2-DS Warmtewisselaar van ITB is opgebouwd uit extra lange horizontaal geplaatste lamellen. De uitgaande stal-lucht wordt langs de lamellen gezogen. De ingaande lucht wordt juist dóór dezelfde lamellen gezogen en vervolgens de stal in geblazen. Door het kruisen van koude ingaande en warme uitgaande luchtstromen, vindt warmteoverdracht plaats. Met de teruggewonnen warmte uit de AIR2-DS Warmtewisselaar verlagen veehouders hun **energieverbruik** tot 60%.

Met behulp van een speciale ventilatietechniek wordt opgewarmde ventilatielucht over de strooisellaag verdeeld. CO2

en vocht worden ter hoogte van de dieren afgevoerd. Dit resulteert in een gezonder en diervriendelijker klimaat. Door het droogproces wordt de vorming van ammoniak in de natte strooisellaag grotendeels voorkomen. Hierdoor wordt de **ammoniakuitstoot** met 70% verminderd. Tijdens het proces van warmteterugwinning ontstaat condensatie op de platen. Fijnstofdeeltjes uit de uitgaande ventilatielucht hechten zich aan deze condensatie. Daardoor reduceert de uitstoot van fijnstof met 50%.

Een vernieuwd, **ingebouwd reinigingssysteem** verwijdert frequent het fijnstof uit

de warmtewisselaar. Dat gebeurt volledig automatisch. Het nieuwe reinigingssysteem is nu uitgerust met nieuwe, extra grote sproeikoppen en een verbeterd krachtig reinigungsimpuls. De nieuwe sproeikoppen zijn voor 100% vervaardigd uit corrosievrije kunststof.

www.itbclimate.com

Roxell lanceert Fortena™ kettingvoersysteem voor hennen in de productieperiode

Het Fortena kettingvoersysteem is een nieuw ontwerp van zowel de ketting, de voergoot en de hoekwielen. Dit innovatief kettingvoersysteem verbetert en versnelt de voeropname van de hennen en dringt het restvoer terug.

“Het is misschien verrassend dat Roxell als notoire panvoer-promotor nu ook een kettingvoersysteem heeft, maar eigenlijk is het een logische stap”, zegt Frank

Hartmann, Marketing Manager bij Roxell. “Sinds 10 jaar werken we hard aan het verbreden van het gamma. De uitstekende performantie van voerpansystemen is een onomstotelijk voordeel. Wie echter kiest voor gebruiksgemak en visuele zichtbaarheid vindt in ons kettingvoersysteem een prima alternatief”.

De Fortena ketting neemt met zijn **grote, open schakels** 25 % minder ruimte in. Daardoor is er minder wrijving tussen het voer en de ketting. Omdat de voerkorrels intact blijven, eten de hennen het ook makkelijk en sneller op. De afgeronde voergoot bevordert de toegang wat voerverlies beperkt. Aan die voergoot verankeren we de grill waaruit de ophanging vertrekt. Met

een aanpasbaar voervolume (6 standen) zijn verschillende voerregimes mogelijk, steeds met een gelijkmatige en snelle voer distributie.

Slijtage aan de ketting is **beperkt** door de lange stukken voergoot te koppelen met verbindingen in polyamide. Smeren van hoekwielen is overbodig door kogellagers in plaats van glijlagers. Het verbreken van kettingschakels is drastisch teruggedrongen door extra stevige verbindingsslinken. Voor de voer distributie en -verdeling zijn er 2 keuze snelheden. Het voercircuit is op te lieren maar is ook leverbaar op poten. Het voerproces kan geautomatiseerd en opgevolgd worden met een iQon™ voercomputer. www.roxell.com

Een goed jaar voor de vrije kwekers, een slecht voor de contractkwekers

tekst en beeld: Luc Maertens

In 'gewone tijden' volgt na de herfstpiek van de **eierprijzen** er meestal een dip na kerstmis. Of dit in 2023 ook het geval zal zijn is zeer twijfelachtig. De meeste ingewijden zijn de mening toegedaan dat er veel factoren zijn die de hoge eierprijzen zullen ondersteunen. De wereldwijde vogelgriep golf is niet voorbij. In de VS en Canada worden er wekelijks nieuwe besmettingen gemeld, dikwijls op zeer grote bedrijven met honderd duizend tot meer dan 1 miljoen kippen. Niet verwonderlijk dat de productie er sterk teruggefallen is en de export, onder andere naar de EU, opgedroogd is. De prijzen pieken er op 6 dollar/kg.

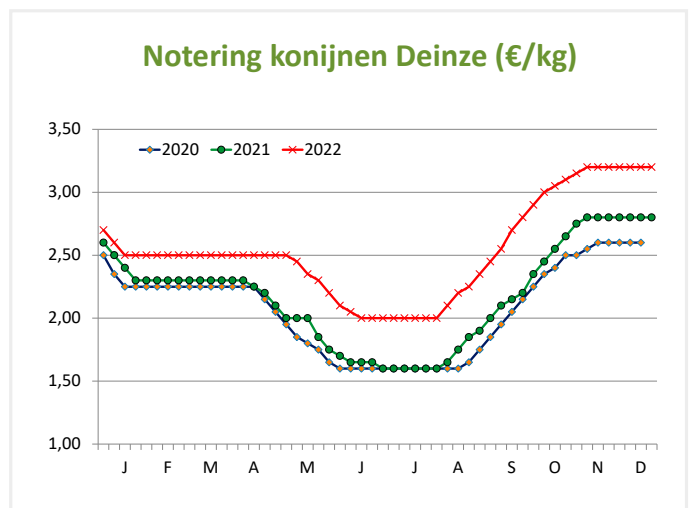
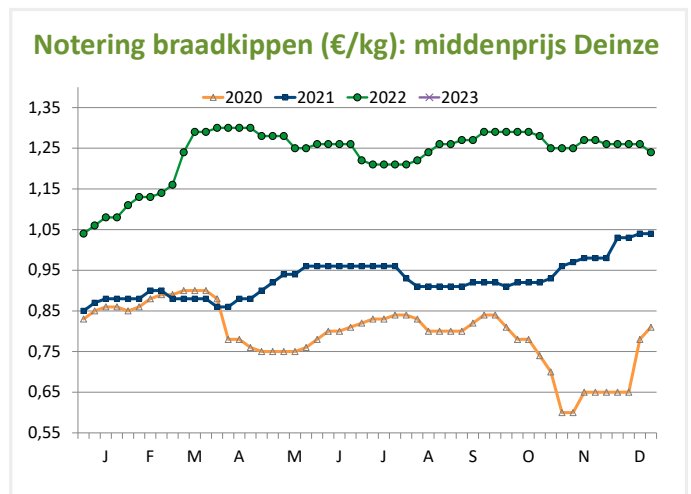
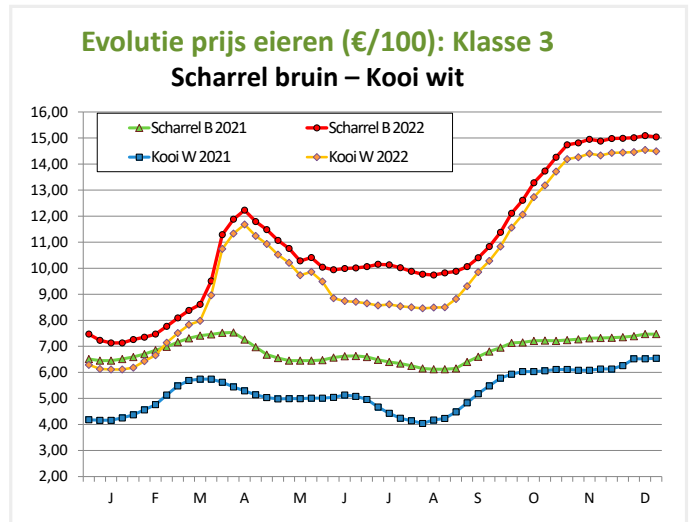
Dichter bij huis, heeft vogelgriep gezorgd voor een mindere productie in vooral het VK, Frankrijk en Nederland, waar nog veel stallen niet bevolkt zijn. Volgens de EU statistieken zal de productie met zo'n 2% lager uitvallen in 2022 dan in 2021. En dit is dan nog zonder de lagere productie in ons voormalig EU lid – het Verenigd Koninkrijk – meegerekend. Voor 2023 is de EU optimistischer en zou terug het niveau van 2021 bereikt worden.

Maar volgens ingewijden is dit niet waarschijnlijk omdat er o.a. veel kippen langer aangehouden zijn (al dan niet in rui) en deze zullen in 2023 moeten vervangen worden door poeljen die kleine eitjes leggen. Omdat de industrie sedert zowat een jaar de motor is onder de prijszetting, zal het aanbod - in kg uitgedrukt - lager zijn. Daarbij moet ook rekening gehouden worden dat het aanbod aan legrijpe poeljen beperkt is, en veel bedrijven langer dan voorzien moeten wachten om op te zetten. Verder is in Frankrijk een groot fokbedrijf met ouderdieren getroffen door vogelgriep. Zeker niet bevorderlijk om op korte tijd voldoende poeljen te voorzien. Dit alles maar om te zeggen dat 2023 voor legkippenhouders zich positief aankondigt. Wat mogelijks 'roet in het eten' kan strooien is de tariefvrije import vanuit Oekraïne, toegelaten door de EU omwille van de oorlog. De import is met meer dan 200% toegenomen sedert dit voorjaar!

Bij wie nog meer de import vanuit Oekraïne hun parten speelt, zijn de pluimveehouders met **uitgelegde kippen**. Ondanks de prijzen op het eerste gezicht vrij goed ogen, staan ze sterk onder druk door de aanvoer vanuit Oekraïne en Polen. De prijzen waarmee ze producten hier aanbieden op onze markten, verhinderen een hogere prijszetting.

Wat de **braadkippen** betreft, deze maand houden we het kort. Reeds enkele maanden schommelt de prijs tussen 1,25 en 1,30 euro/kg. Maar nu de voederprijzen, net zoals de energieprijzen, een lichte correctie naar beneden ingezet hebben, duikt de Deinze prijs terug net onder de 1,25 euro/kg. Of met andere woorden, de slachterijsector is er zeer snel bij om de iets lagere productiekosten onmiddellijk af te romen.

Maar vooral 2 andere sectoren, de **kalkoenen- en konijnenhouders**, hebben er een slecht jaar opzitten. In dit nr wordt daar in het standpunt of specifiek artikel op ingegaan. Beide sectoren werken zowat uitsluitend met vaste prijsafspraken voor een jaar of een lange periode. Omdat de koppeling met de enorm gestegen voederkosten of andere sterk toegenomen kosten ontbreekt, hebben beide sectoren onvoldoende deze kosten kunnen compenseren en zagen hun rendabiliteit kelderen. In de nieuwe contracten zal dit moeten gecompenseerd worden, anders dreigen velen van beide sectoren af te haken.

Marktprijzen

Eierprijzen markt Kruishoutem (volgens prijzencommissie) - per 100 stuks in euro

Witschalige eieren

	6.12	13.12	20.12	27.12	6.12	13.12	20.12	27.12
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
Cat 0	17,99	18,02	18,10	18,05	17,99	18,02	18,14	18,14
Cat 1	16,75	16,78	16,86	16,81	16,75	16,78	16,90	16,90
Cat 2	15,59	15,62	15,70	15,65	15,59	15,62	15,70	15,65
Cat 3	14,44	14,46	14,54	14,49	14,44	14,46	14,54	14,49
Cat 4	13,28	13,31	13,37	13,33	13,28	13,51	13,63	13,65
Cat 5	12,13	12,15	12,21	12,17	12,13	12,34	12,45	12,47
Cat 6	10,97	10,99	11,05	11,01	10,97	10,99	11,05	11,01
Cat 7	9,82	9,83	9,89	9,85	9,82	9,83	9,89	9,85
	2,379	2,405	2,450	2,450	Industrieprijs wit/kg			

Bruinschalige eieren

	6.12	13.12	20.12	27.12	6.12	13.12	20.12	27.12
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
Cat 0	18,39	18,42	18,50	18,45	18,39	18,42	18,50	18,45
Cat 1	17,15	17,18	17,26	17,21	17,15	17,18	17,26	17,21
Cat 2	16,14	16,17	16,25	16,20	16,14	16,17	16,25	16,20
Cat 3	14,99	15,01	15,09	15,04	14,99	15,01	15,09	15,04
Cat 4	13,78	13,81	13,87	13,83	13,78	13,90	13,87	13,83
Cat 5	12,53	12,55	12,61	12,57	12,53	12,69	12,61	12,57
Cat 6	10,97	10,99	11,05	11,01	10,97	10,99	11,05	11,01
Cat 7	9,82	9,83	9,89	9,85	9,82	9,83	9,89	9,85

Pluimveemarkt prijzencommissie Deinze (met inbegrip Belplume toeslag)

Week van	7.12	14.12	21.12	28.12
extra zware soepkippen	0,68€-0,70€	0,68€-0,70€	0,68€-0,70€	0,68€-0,70€
bruine soepkippen	0,38€-0,40€	0,37€-0,39€	0,35€-0,37€	0,35€-0,37€
witte soepkippen	0,33€-0,35€	0,32€-0,34€	0,30€-0,32€	0,30€-0,32€
braadkippen	1,25€-1,27€	1,25€-1,27€	1,25€-1,27€	1,23€-1,257€
ABC	1,27 €	1,27 €	1,27 €	1,27 €
konijnen	3,20 €	3,20 €	3,20 €	3,20 €

Oordeelsestraat 84 T 013 - 507 9249
5111 PL, Baarle-Nassau M 06 - 205 39 464

"Gespecialiseerd in het uitmesten en reinigen van stallen"
Oké voor machinale roosterreiniging

www.stallenreinigingvantilburg.nl
E info@stallenreinigingvantilburg.nl

Ven Poultry B.V.

ZO... NU EERST UW PARTNER IN LEVEND PLUIMVEE CONTACTEREN

Voor de werkelijke beste condities voor uw soepkippen:
www.venpoultry.nl • +32 (0)14-453040 of +31-653487136

Handelsnoteringen Kruishoutem

Witschalige eieren

	6.12	13.12	20.12	27.12	6.12	13.12	20.12	27.12
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
XL	19,19	19,22	19,30	19,25	19,19	19,22	19,34	19,34
L	16,79	16,82	16,90	16,85	16,79	16,82	16,90	16,85
M	14,48	14,51	14,57	14,53	14,48	14,71	14,83	14,85
S	11,67	11,69	11,75	11,71	11,67	11,69	11,75	11,71

Bruinschalige eieren

	6.12	13.12	20.12	27.12	6.12	13.12	20.12	27.12
	Kooi	Kooi	Kooi	Kooi	Scharrel	Scharrel	Scharrel	Scharrel
XL	19,59	19,62	19,70	19,65	19,59	19,62	19,70	19,65
L	17,34	17,37	17,45	17,40	17,34	17,37	17,45	17,40
M	14,98	15,01	15,07	15,03	14,98	15,10	15,07	15,20
S	11,67	11,69	11,75	11,71	11,67	11,69	11,75	11,71

Gemiddelde poeljenprijs aanpassing

Jaar-week	Gemiddelde Poeljenprijs Aanpassing	
	Gemiddelde opkvoederprijs €/100 kg	Aanpassing €/100 afgeleverde poeljen
2022/50	48,46	170,90
2022/51	48,44	170,75

Prijzen grondstoffen (per ton)

	6.12	13.12	20.12	27.12
Tarwe	281,50 €	ng	270,50 €	276,00 €
Wintergerst	257,50 €	ng	149,50 €	255,00 €
Maïs (15% vocht)	179,00 €	ng	170,50 €	175,50 €

HENNEN MET BRIO!

In gangbaar en bio

 Premium Poeljen België

Schotelven 111, 2370 Arendonk
info@ppbelgie.be • www.ppbelgie.be

GSM JAAP +31 (0)6 57 68 39 59
GSM SEBASTIAAN +32 (0)470 19 18 90

DESINFECTIE
P.L.V.
CLEAN SERVICE

GOEDE
SERVICE
PRAKTIJKEN
GSP BPS ***
BONNES
PRATIQUES DE
SERVICES

REINIGEN VAN STALLEN EN SILO'S

MET WARM WATER TOT 320 BAR 43 L/MIN

ONTSMETTEN VAN STALLEN

NAT ONTSMETTEN MET UNIT
DROOG ONTSMETTEN MET PULSFOG

MEER DAN 25 JAAR ERVARING

info@plvservice.be

Herenthoutsesteenweg 190 • 2560 Nijlen • gsm: 0475 677 111

OptiBalance,

Optimale resultaten met
focus op darmgezondheid maar ook...

- Droge stallen: reductie NH₃
- Reductie antibiotica gebruik
- Reductie van voetzoollaesies
- Behoud van top technisch resultaat
- Arbeidsplezier

Bezoek ons op Agriflanders
*en ontdek alles over onze
duurzame innovaties*

Hall 7 | Stand 7111 - 12 tot 15 januari

Spoormans

Doe met ons mee!

Regio west

J. Vergoote | ☎ +32 473 804247 | jasper.vergoote@spoormans.com

J. Poelvoorde | ☎ +32 478 776846 | jonas.poelvoorde@spoormans.com

S. Neyt | ☎ +32 494 54 66 71 | simon.neyt@spoormans.com

Regio oost

V. Hofmans | ☎ +32 478 880355 | victor.hofmans@spoormans.com

L. Steurs | ☎ +32 479 257396 | lex.steurs@spoormans.com